

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q bura egyenértéke	500	1	"	"
1000 " " " " " "	1000	2	"	"
2000 " " " " " "	2000	3	"	"
3000 " " " " " "	3000	4	"	"
ezzen fölül	5	"	"	"

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok
1 q bura egyenértéke februári fizetésnél 500.000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj 4 aranykorona = 60.000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**
Társaszerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-n. 8. Telefon: József 51-05

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:
Egy évre ... 200.000 K	Egy évre ... 320.000 K
Félévre ... 100.000 "	Félévre ... 160.000 "
Negyedévre ... 50.000 "	Negyedévre ... 80.000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak napiári negyedévre fogadjunk el
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 90-32

TARTALOM:

- Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály gyűlése.
- Cukorrepatermelőkrol — a cukorrepatermelőknek. (Mándy Sándor.)
- Az egyeres és kétéres fehér somkóró termelése és nemesítése III. (Büssler Károly.)
- Üszögben gazdag és üszögmentes koptatóporok tapasztalatai. (Weiser István dr.)
- Új rendeletek.
- Könyvismertetés.
- A gazdaközönség köréből. (A buzahaszonbér kérdéséhez. — Festetics Sándor gróf.)
- A buzanemesítés kérdése a nemzetgyűlésen. (Fabricius Endre.)
- Vegyes közlemények.
- Társasági hírek.
- Szerkesztői üzenetek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A XXXIV. tenyészkiállításra és vásárra szóló bejelentések lezárása.

A rendező-bizottság a f. évi március hó 21., 22. és 23-án a tenyész- és haszonállatvásártelen rendezendő, díjazással egybekötött XXXIV. országos tenyészkiállításra és vásárra szóló bejelentéseket a határidő lejártával lezárta. Minthogy a rendelkezésre álló épületek már az eddigi bejelentések anyaga betölti, újabb bejelentéseket csak feltételeken, egyes kiállítók részvételének akadályoztatása esetére jegyezhetünk elő. Baromfi-bejelentéseket még elfogadjunk február hó 25-ig. A bejelentési lapokon levő és kifogásolt hiányokat mielőbb, de legkésőbb február hó 20-ig pótolni kérjük.

Jeszzenszky Pál s. k.,
a tenyészállatvásárrendező-bizottság elnöke.

Tenyészállatbeszerzési hitel.

A tenyészállatvásárrendező-bizottság előterjesztése folytán az OMGE vezetősége tárgyalásokat indított a célból, hogy az ideai tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzési hitel biztosítása révén megkönnyítsenek, illetve lehetővé váljanak. Lépéseket tettünk annak érdekében, hogy a Nemzeti Bank, vagy a Pénzügyi Központ a tenyészállatvásáron történő tenyészállatbeszerzés céljára — ami a gazdai hitel legtipikusabb esete — lehetőleg kedvező kamatfeltételek mellett megfelelő hitelkeretet engedélyezzen, amely vagy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, vagy a Budapesti Takaré- és Vásárpénztár R.-T. zsrójával bocsáttatnak a gazdaközönség rendelkezésére. Abban a nem remélt esetben, ha az állattenyésztésünk fejlesztésének szolgálatában álló erre a fontos közérdekű célra sem a Nemzeti Bank, sem a Pénzügyi Központ külön hitelkeretet nem tudna rendelkezésre bocsátani, a Budapesti Takaré- és Vásárpénztár R.-T. az ügy érdekében készséggel vállalkozik a tenyészállatvásárral kapcsolatban felmerülő hitelszükséglet kielégítésére a következő feltételek mellett:

1. A váltó 3 óra szől, további 3 hónapos prolongáció mellett.
2. A váltót úgy az eladó, mint a vevő aláírja, az eladó mint kibocsátó, a vevő mint elfogadó, a R.-T. pedig mint forgató.
3. Az évi kamat 20 és fél százalék.
4. A R.-T. természetesen fenntartja magának a jogot az eladó és vevő bonitásának elbírálására, amit azonban a helyszínen azonnal, a lehető előzékenységgel fog eszközölni.
5. Községek részére is hajlandó hitelt nyújtani, ha a képviselőtestület által hozott és az alispán által jóváhagyott jogerős határozatot írásban bemutatják.
6. Azok a gazdák, akik a gazdasági életben és kereskedelmi forgalomban kevésbé ismertek, hozzanak magukkal telekkönyvi kivonatot, vagy más vagyoni helyzetükről megbízhatóan tájékoztató irást, vagy pedig erre nézve információt nyújtó ismert gazdákat, vagy hatósági személyeket (gazdasági felügyelőket). Még célszerűbb a hitelgénybevetel tervét előre bejelenteni a Budapesti Takaré- és Vásárpénztárnak (Budapest, IX., Marhavásártér) előzetes információszerezés céljából (ennek költségeire 150.000 K. egyidejűleg ugyanoda beküldendő).

Ezek szerint a tenyészállatvásári forgalom céljaira a hitel már biztosítva van. Ha a Nemzeti Bank, vagy a Pénzügyi Központ kedvező feltételek mellett hitelkeretet nyújt, úgy természetesen a kamat megfelelően alacsonyabb lesz, a többi feltétel azonban lényegileg ugyanaz marad. A 20 1/2% kamat a legkedvezőbb határt jelenti, míg ha a Nemzeti Bank pénzt bocsátana rendelkezésre, a legelőcsőbb kamat évi 16 1/2% lehetne, minthogy a kezességet vállaló bármelyik pénzügyi legalább évi 4%-ot kér zsrójáért.

Budapest, 1925. február 5-én. Igazgató.

Az állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály gyűlése.

(1925. január 27.)

Jelen voltak Dóry Frigyes elnöke alatt: Baranyovits Rezső, Bekessy Jenő, Blantz Jenő, Csippek Gyula, Dóry László, Éber Ernő dr., Fellner Kálmán dr., Fischl Lipót, Floch-Reyhersberg Alfréd dr. lovag, Fokányi László, Friedl Ödön dr., sziget György László, Hutya Ferenc dr., Koós Mihály, Kovács Béla, Kun András, Leidenfrost Aurél dr., ifj. Leopold Lajos, Marek József dr., Marianescus Imre, Mérey Ernő, Molnár Lajos, Murányi Nándor, Pesthy Béla, Rácz Mihály dr., Széchenyi Géza gróf, Tolnay Pál, Weiser István dr., Wahl Henrik lovag szakosztályi és egyesületi tagok, a tisztikar részéről Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató, Fabricius Endre főtitkár, Konkoly Thege Sándor dr. titkár, Láng József főkönyvelő, Mike János pénztáros.

Távolmaradásukat kimentették: Dóry Hugó elnök, Lickl Károly társelnök, Babochay Andor, Baita Sándor, Bauer Ottó, Dorner Béla, Förster Lajos, farkasfalvi Farkas Géza, Gaál József, Geréby János, Gyérey Richárd, Halász Miklós, Holly Sándor, Jeszenszky Pál, Kiss Gyula, Kovács Imre, Leidenfrost Károly, Mátéffy László, Meskó Pál, Mesterházy Ernő dr., Papp-Szász Tamás, Pöhl Henrik, Rupprecht Olivér, Ráth József, Szalánczy Bertalan, Sztankovits János.

1. A szakosztály újalakulása.

Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató az egyesületi tanács nevében javasolja, hogy amidőn a szakosztály ézevi első gyűlésén az alapszabályoknak megfelelően újalakul, ismét a régi érdemes elnökséget: Dóry Hugó elnököt, Hutya Ferenc dr. és Lickl Károly társelnököket válassza meg. Általános helyeslés alapján a szakosztály határozatképpen kimondja, hogy az eddigi elnökséget újból megválasztotta és minthogy az elnökség tagjai a mai gyűlésen való megjelenésben akadályozva vannak, felkéri Dóry Frigyes szakosztályi tagot az elnöklésre.

alakul, ismét a régi érdemes elnökséget: Dóry Hugó elnököt, Hutya Ferenc dr. és Lickl Károly társelnököket válassza meg. Általános helyeslés alapján a szakosztály határozatképpen kimondja, hogy az eddigi elnökséget újból megválasztotta és minthogy az elnökség tagjai a mai gyűlésen való megjelenésben akadályozva vannak, felkéri Dóry Frigyes szakosztályi tagot az elnöklésre.

2. Bizottságok választása.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-titkár javasolja, hogy a szakosztály az alapszabályok értelmében újból alakítsa meg a tejjgazdasági, lótenyésztési és tenyészállatvásár- rendező-bizottságokat és ezekben tagokul válassza be a következő egyesületi tagokat:

A lótenyésztési bizottságba: Almássy Imre gróf, Andrássy Sándor gróf, ifj. Baditz Lajos, Baghy Gyula, Balázsovich Ernő, Bánvárti Sándor, Baita Sándor, Bauer Ottó, Blantz Jenő, Bircs Ernő, Buttler Ervin báró, Csekonics Sándor gróf, Dezsényi Béla, D'Orsay Olivér gróf, Demkó Dezső, Döhrmann Henrik, Éber Ernő dr., Elek Ernő, farkasfalvi Farkas Géza, Floch-Reyhersberg Alfréd lovag dr., Geist Gyula, Götömösi Geréby János, Graefl Jenő, Gyérey Richárd, Harkányi Andor báró, Hoyos Miksa gróf, Hunkár Antal, Inkey Pál báró, Jeszenszky Pál, Jurenák Lajos, Kemény Géza, nemeskéri Kiss Sándor, Koós Mihály, Kúszler Henrik, Liphay Béla, Losonczy Elemér, Luczenbacher Miklós, Mándy Sándor, Mátéffy László, Mazaly József, Orosz György, Palay Tibor, Plósz Béla dr., Ráth József, Schandl József, Seitovszky Aladár, Somssich Miklós, Szalay János, Széchenyi Géza gróf, Széchenyi Aladár gróf, Széchenyi Viktor gróf, Szily Tamás, Szirmay Sándor gróf, Szluha Aladár, Törley Bálint, Urbán Iván báró, Unger Alajos dr., Wellmann Oszkár dr.

A tejjgazdasági bizottságba: Balogh Brunó, Bekessy Jenő, Bischof Sándor, Blantz Jenő, Bogyó István dr., Csikvándy Ernő, Demkó Dezső, Dóry László, Dörsing Miksa, Éber Ernő dr., Elek Ernő, Elek István dr., Eltétó József, Fetiik Ottó dr., Floch-Reyhersberg Alfréd dr. lovag, Gaylhofer István dr., Gerlei Lajos, Glaser Géza, Gratz Ottó, Grenzer Béla dr., Gyérey Richárd, Györgyey Adolf dr., Halápy Oszkár, Halmy József, Hatvany Endre báró, Inkey Pál br., Jeszenszky Pál, Jeszenszky Andor báró, Kelemen Imre dr., Kherndi Ernő, Kiss Gyula, H. Kovács Gyula, Kovács Imre, Kovács József dr., Kun András, ifj. Leopold Lajos, Lichtneckert Mihály, Lickl Károly, Löwenstein Emil, Magyar Károly dr., Mándy Sándor, Masát Mihály dr., Mechwart Ernő, Meskó Pál, Mesterházy Ernő dr., Minarik János, Murányi Nándor, Náray Andor, Ország Sándor dr., Rácz Mihály dr., Reithoffer Ödön, Rupprecht Olivér, Schandl József dr., Schiffer Miksa, Schneider Lambert, Schultheisz Gyula, Sigray Béla dr., Soós Géza, Sós István, Steinecker Ferenc dr., Stern Árpád dr., Studinka Elemér dr., szilicei Szakáll Kálmán, Székely Salomon dr., Szentandrassy György, Szigeti Pál dr., Szily Tamás, Tahy István, Teleki Tibor gróf, Temple Rezső, Tolnay Pál, Tóth Lóránd, Ujhelyi Andor, Weiser István dr., Wellmann Oszkár dr., Witthen Lajos dr., Zaitschek Arthur dr.

A tenyészállatkiállítás- és vásár rendező-bizottságba: Almássy Imre gróf, Balázs Sándor, Bánvárti Sándor, Bekessy Jenő, Bernrieder János, Demkó Dezső, Dezsényi Béla, Dorner Béla, Dóry Hugó, Éber Ernő dr., Elek Ernő, Fokányi László, Folkusházy Lajos dr., Gaál József, Gaylhofer István, Gerentsér Jenő, Gyérey Richárd, Hutya Ferenc dr., Inkey Pál báró, Jeszenszky Pál, Jandaurek Vince, Koós Mihály, Kovács Imre, Krolopp Hugó, Leidenfrost Károly, Lickl Károly, Masát Mihály, Meskó Pál, Mesterházy Ernő, Minarik János, Murányi Nándor, Ország Róbert, Pajzs Gyula dr., Pastener Alfonz dr., Pirkner János, Pöhl Henrik, Rácz Mihály dr., Schandl József dr., Studinka Elemér dr., Szemző János, Sztankovits János, Teleki Tibor gróf, Tolnay Pál, Vajna Ede, Vas Lajos, Walkner Endre, Wellmann Oszkár dr., Winkler János, Witthen Lajos dr.

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest

VI. Vilmos-császár-ut 65. sz. Sörgőzeim: „MEGLER” Budapest

Foglalkozik: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenctelek—Marhavásártér: Sopron: Wien, St. Marx.

Élőszállítványok elmozdítása: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferenctelek—Marhavásártér: Sopron: Wien, St. Marx.

Bortételek: Budapest—Ferenctelek—Marhavásártér: Sopron: Wien, St. Marx.

Élőszállítványok és 62000 Áru: Budapest—Központ-utca

Mindenemő állatkivitelt legelőnybenkeltünk

A szakosztály mind a három bizottságot újból megalakítja és a javasolt tagokat beválasztja, azzal, hogy a bizottságokban bármely érdeklődő egyesületi tag közreműködését szívesen látja.

3. Az új állatorvosi díjszabás.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó-titkár bejelenti, hogy az a bizottság, amelyet a szakosztály 1924. október 29-én tartott gyűlésén az új állatorvosi díjszabás ügyében véleményadás végett kiküldött, a gazda- és állatorvos-tagok közreműködésével a földművelésügyi minisztérium által véleményezés végett megküldött tervezetet alaposan megvitatta és ennek eredményeképpen sikerült megállapodásra jutniok. A bizottság a kidolgozott tervezetet alapjában helyesnek találta, de több tételnél, így főleg az ojtások díjainál az eredeti tervezettől eltérést javasol. Az új állatorvosi díjszabás aranykoronában tartalmazza a díjtételeket, amelyek a mindenkor tényleges árfolyam alapján volnának átszámítandók. Javasolja, hogy a szakosztály vegye tudomásul a kiküldött bizottság eljárását és a közös megállapodásnak megfelelő szabályozásra tegyen a földművelésügyi minisztériumnak előterjesztést.

Dóry Frigyes elnök és Floch-Reyherberg Alfréd lovag dr. kérdéseire az előadó-titkár közli, hogy az új díjszabás tulajdonképpen csak a vitás és peres esetekben lenne mérvadó, mert egyébként az állategészségügyi törvény az állatorvosi magángyakorlat díjazását a felek közös megállapodására bizza. Az új díjszabás az 1900. évi szabályozáson épült fel, egyes tételeknél azonban emelést is tartalmaz, amiknek indokolt voltát a 25 év óta bekövetkezett változásokra, egyes annakidején aránytalanul eszközölt megállapításokra és főleg a műszerek drágulására való tekintettel a gazdakiküldöttek is honorálni voltak kénytelenek. A gyakorlati életben legfontosabb állatorvosi ténykedéseknél azonban az új díjszabás nem jelentene drágulást.

Elnök kimondja határozatképpen, hogy a szakosztály a kiküldött bizottság javastatát elfogadja.

4. Az olajpogácsák forgalmának szabályozása.

Előadó-titkár ismerteti a földművelésügyi minisztérium által véleményezés végett megküldött rendelettervezetet, amely az olajpogácsák forgalombahozatalánál azok közelebbi minőségi megjelölését és összetételüknek közlését kívánja előírni. A rendelet célzata helyes és kiadása a tejtermelő gazdák részéről az olajpogácsák vásárlásával kapcsolatban ismételt felhangzott panaszra nyugtana orvoslást. Ertesztése szerint azonban az ipari köröknek az a felfogása, hogy a rendelet végrehajtása bizonyos technikai nehézségekkel járna. Minthogy a kérdésnek ilyen irányú megvitatása túlmenne a szakosztály hatáskörén, javasolja, hogy a szakosztály ezirányú tárgyalás végett tegye át az ügyet az egyesületnek ama illetékes ipari és kereskedelmi szakosztályához azzal, hogy állattenyésztési és tejgazdasági szempontból kívánatos volna a tervbe vett szabályozás.

A szakosztály az előadói előterjesztésnek megfelelően határoz.

5. Tenyészállatkivitelünk megszervezése.

Előadó-titkár ismerteti a földművelésügyi minisztérium, illetve a külügyminisztérium leiratait, amelyekben külképviseleti szerveinknek tenyészállatkivitelünkkel kapcsolatos előterjesztéseit közli. Így a bukaresti követség felhívja a gazdaközönység figyelmét arra, hogy Romániában a tenyészállatvásárlást nem a kormány, hanem a megyék, illetve a községek végzik, ezeknek kellene fényképekkel ellátott ajánlatokat küldeni, valamint esetleg Erdélyben egy állatkivitel-tervezést készítenek. Kívánatosnak tartaná, hogy a külföldi tenyészállatértékesítés érdekében a magyar tenyésztők olyan ügyességet fejtsenek ki, mint a svájci tenyésztők. A belgrádi követség azt közli, hogy Jugoszláviában és főleg a Vajdaságban mozdalom indult meg jó tenyészállatoknak a behozatala érdekében és erre a célra a földművelésügyi minisztérium a minisztertanácstól nagyobb összegű hitelt nyert. A tenyészállatok beszerzésének lebonyolítására a Vajdaságban egy magánvállalat van alakulóban, amely Magyarországból szándékozza tenyészállatokat bizományba átvenni és ezeket egy általa Jugoszláviában rendezendő kiállításon értékesíteni. Egyben közli a követség, hogy a tenyészállatbehozatal Jugoszláviában ezidőszert nincsen már külön engedélyhez kötve. A prágai követség pedig azt közölte, hogy Csehszlovákia a tenyészállatok behozatala engedélyhez van ugyan kötve, de ennek megadása elé nem gondítenek nehézségeket. Örömmel látjuk a külföldi követségeink érdeklődését tenyészállatkivitelünk fontos ügye iránt; kívánatosnak tartja, hogy ebben és hasonló más gazdasági kérdésekben külképviseleti szerveink a jövőben is odaadón támogassák a gazdaközöniséget. A Romániába irányuló tenyészállatkivitel lehetőségét illetően utal a kolozsvári állatkivitel-kapcsolatban írt beszámolóikkra és a szakosztályban előadott jelentésére, amely szerint a kiviteli illetékek hatása következtében Romániában az állatok igen alacsony és az ottani legmagasabb tenyészállatok

jóformán csak a hazai vágóállatok árának szintjén mozognak. A községek nem akarnak, a súlyos helyzetben lévő magántenyésztők pedig nem tudnak ezidőszert a jöminőségű tenyészállatok beszerzése érdekében nagyobb áldozatokat hozni. A magyar tenyészállatoknak Erdélyben való kiállítására a kolozsvári állatkivitel-kapcsolatban tervképpen felvetődött, ez elől azonban a román kormány elzárkózott. Így a viszonyok megváltozásáig Romániába érdemleges tenyészállatkivitel megindulását nem hiszi lehetségesnek. A jugoszláv, főleg bácskai gazdasági tényezők részéről felmerült tenyészállatbevásárlási tervokről már más uton értesült. A bizományi alapon való értékesítést azonban nem tartja kivihetőnek, mert nem hiszi, hogy a tenyésztők értékes állataikat egy külföldi országban való értékesítés bizonytalanságának bizományi alapon kiténének. Ezért azt tartaná kívánatosnak, ha a vásárolni szándékozó tényezők az ideai tenyészállatvásárláson megjelenének és ott maguk vásárolnák meg a szükséges tenyészállatokat. Ezenkívül felveti azt a kérdést, hogy külföldi példára, különösen a Németországban legutóbb kiadott „Deutsche Hochzuchten“ című könyvek mintájára nem volna-e célszerű, ha mi is egy, az állattenyésztésünkről és a legkiválóbb tenyészeteinkről tájékoztatást nyújtó, jó állatképeket közlő, esimes kivitelű könyvet készítenénk és ezt a tenyészállatkivitelünk szempontjából figyelembe jövő országokban megfelelő módon terjesztetnénk. Egy ilyen kiadványt, amely itthon is jó szolgálatot tehetne, természetesen csak az érdekelt tenyészetek, elsősorban saját érdekeinket szolgáló áldozatkészsége esetén lehetne előállítani, de bizonyára támogatásban részesülne ez az állam részéről is. Egyébként pedig azt javasolja, hogy a szakosztály az illetékes minisztériumok útján tájékoztassa külföldi követségeinket a helyzetről és az előadott szempontokról.

Kovács Béla közelebbről ismerteti a „Deutsche Hochzuchten“ című kiadványt, amely az egész német állattenyésztésről a beszerzési források ismertetése kapcsán tájékoztatást nyújt. Ilyen magyar könyvre nemcsak a külföldnek, hanem a magyar gazdáknak is szükségük volna. Kiadásának terve már az előző években felvetődött, de a tenyésztők körében nem talált kellő visszhangra. Ugy veli, hogy kormánytámogatás nélkül is meg kell csinálni. Javasolja a kérdés megbeszélésére külön bizottság kiküldését.

Wittchen Lajos dr. annak a nézetének ad kifejezést, hogy a kérdés megbeszélését és elintézését az Országos Törzs-könyvelő Bizottságra kellene bízni.

Kun András javasolja, hogy az Országos Törzs-könyvelő Bizottságot a kérdés tárgyalásánál ki kellene egészíteni olyanokkal, akik az itt szóba jövő technikai kérdésekhez is értenek.

Baranyovits Rezső célszerűnek tartaná, hogy az OMGE a „Köztelek“-ben felhívást tegyen közre a tenyésztőkhez és ennek segítségével állapítsa meg, hogy lehet-e megfelelő érdeklődésre és hozzájárulásra számítani.

Előadó-titkár helyesli Baranyovits Rezső javaslatát. Ezenkívül a tenyészállatvásárlási levelezés során is mód nyílnék az elsősorban érdekelt tenyésztők nézetének megismerésére. Szükségesnek tartja azonban, hogy mindenekelőtt a kiadvány előrelátható költségei megállapításának, mert csak ezek ismeretében lehet hátkivel érdemlegesen tárgyalni a kérdésről. A nehézkesebben kezelhető O. T. B. helyett megfelelőbbnek tartaná egy külön bizottság kiküldését.

Elnök határozatképpen kimondja, hogy a szakosztály az előadói jelentését helyeslőleg tudomásul veszi és hogy a kérdéses kiadvány elkészítését kívánatosnak tartja. Javasolja, hogy az ezzel foglalkozó bizottság összeállítására a szakosztály elnökségére bízassék, amire a szakosztály hozzájárul. Végül megjegyzi, hogy nem hiszi, hogy ezidőszert kiállítás legyen tenyészállatkivitelre Romániába.

6. Állattenyésztésünk helyzete és a vámvédelem.

Előadó-titkár részletesen ismerteti az állattenyésztés jelenlegi helyzetét. Az állatok erős esése jóformán csak Közép-Európára szorítkozó jelenség, mert a világgazdaság általában az állatok szilárdak. Azt hiszi, hogy a husfogyasztás nagy-mérvű csökkenésén kívül leginkább Lengyelország őrési sertés-kivitelének lehet betudni a közép-európai piacokon tapasztalható lanyhaságot. A helyzet tisztázása szempontjából kívánatosnak tartja, hogy a kormány megbízható tájékozódást szerezzen, vajjon a legutóbbi hónapokban tapasztalt nagymérvű lengyelországi sertés-kivitel valamely különleges okkal összefüggő jelenség-e, vagy pedig Lengyelország ilyen mérvű állati termelésével a jövőben is számolnunk kell. Rámutat arra a súlyos hátrányra, amelyet a csökkenő állatok folytán előreláthatóan visszafelülő állattenyésztés az egész mezőgazdasági üzem termelőképesége szempontjából jelent. Az alacsony árak különösen nagy hátrányt jelentenek a gazdákra most, amidőn a rossz gabonatermés folytán a jelentékeny terheket és az üzemi kiadásokat az állatok árából kell fedezni. A legtöbb gazdaság megtakarított tőkéjét állatállományba fektette be, így ez a tőke és a mezőgazdaság teherbíróképesége is jelentősen csökkent az állatok esése következtében. Eppen ezért fölülte időszert az a

mozgalom, amelyet egyes kereskedelmi és ipari körök indítottak az állatvámok mérséklése, illetve felfüggesztése érdekében. Ezek azt állítják, hogy a vámfelfüggesztés esetén nagy tranzit-forgalom fejlődne ki Budapesten és az itteni vásárok a közép-európai állatforgalom központjaivá válnának, ami az állatok stabilizációját vonná maga után. Ezzel szemben azt hiszi, hogy a szomszéd államok a felvevőképes, behozatalra szoruló piacok helyett aligha hoznák feleslegüket egy agrárkivitel országba. A külföldi állatanyag-nak a külföldi piacokról a hazai piacokra való terelése bizonyára az árak további letörésére vezetne. Abból az állatstabilizációból, amelyet a bécsi piac mutat a sokszor heti 4000-5000 K.-t kitevő áringadozásokkal, a magyar gazdák nem kérnek. Egy agrárkivitel országban az árszínvonalat amugy is a külföldi piacok helyzete szabályozza, így a vámvédelem inkább a technikai jellegű behatásoknak, a felhozatalok különbözősége által előidéztet indokolatlan áringadozásoknak kiküszöbölését célozza. Különben Ausztria is január 1-től kezdve életbe léptette az állatvámokat, pedig elmelezése teljesen rá van szorítva a külföldi behozatalra. Javasolja, hogy a szakosztály a leghatározottabban foglaljon állást az állatvámok felfüggesztésének vagy mérséklésének meg a terve ellen is.

Fischl Lipót azt a nézetét fejtegeti, hogy a mezőgazdaságra nézve csak előnyös volna a külföldi állatanyag vámentes behozatala, mert akkor ismét hozzák jönne a külföldi kereskedők, akik most a külföldi piacokat keresik fel. Azt pedig különösen előnyösnek tartaná, ha Romániából olcsó ökor bejöhetne, mert helyette jobb anyagot vithetnek ki.

Elnök tévesnek minősíti az előtte szóló nézetét. Részéről hangsúlyozni kívánja, hogy az állatvámok csak a közös vámterület mellett, a multhan voltak igazán védővámok, de azért azok a jelenlegi viszonyok között is értékesek. Az igásokor vámjának felfüggesztéséből származó esetleges elnyírókat sokszorososan meg kellene fizetni az állatvámok felfüggesztéséből származó egyéb hátrányok révén. Nagyon fontosnak tartaná, ha Ausztriával olyan szerződést lehetne kötni, hogy vámentesen vihessük ki az állatokat. De különösen arra vet szult, hogy a vasúti exporttarifa kedvező legyen. Azzal mindenkinek tisztában kell lennie, hogy ha az állattenyésztés nem lesz jövedelmező, vissza fog fordulni. Nagy bajnak tartja, hogy az állatok és ipari cikkek árai között nagy disparitás van, ami a mezőgazdaság soká el nem bírhat, mert is az ipari vámok mérséklését is szükségesnek veli. Az előadói előterjesztést egyébként elfogadottnak jelenti ki.

7. Juhtenyésztési kiállítás Debrecenben.

Előadó-titkár ismerteti a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara által Debrecenben május 10-16-án rendezendő országos juhtenyésztési kiállítás tervezetét, amely szerint ez a kiállítás tenyész- és haszonjuhvasárral, gyapjúminőségi és gyapjuhozandijazással, juhtenyésztési szakértkezlettel és kirándulásokkal lesz egybekapcsolva. Javasolja, hogy a szakosztály hívja fel a gazdaközönység figyelmét erre a komoly figyelmet érdemlő kezdeményezésre és a rendelkezésre álló eszközökkel támogassa.

A szakosztály így határoz és az elnök — más tárgy nem lévén — a gyűlést berekeszti.

Cukorrépatermelőkről — a cukorrépatermelőknek.

Cukorrépat termelő gazdák körében köztudomású, hogy mult év decembereben az OMGE elnöksége által összehívott országos értekezleten, amelynek célja lett volna, hogy a gazdák egyöntetű megállapodásra jussanak, a sérelmeik orvoslása érdekében követendő eljárásra nézve számos termelő jelent meg, kimutatva ezzel is a megoldandó kérdések égetően aktuális voltát és azt az általános óhajt, hogy e téren eredményes lépésnek kell történnie.

Az összejevetelnek a kívánt eredménye — sajnos — nem lett meg. Bár a panaszban nem volt hiány, tetre sor nem került. Nem pedig azért, mert a rengeteg vélemény nem volt összeegyeztethető. Graf Jenő igen helyes indítványára végül Somssich László gróf vállalta a neki adott azt a megbízást, hogy az ügy elintézését kézbevegye. Vállalta pedig azzal a kikötéssel, hogy a répatermelők, illetve azok többsége kötelezettséget vállal aziránt, hogy amennyiben a cukorgyárosokkal a megegyezés nem sikerülne, ultima ráció esetén a folyó 1925. évre a nem termelés állapontjára helyezkedik. Ez lett volna a felhatalmazás szankeiója és feltétele annak, hogy az OMGE elnököt a gyárosok egyenlő erejű tárgyaló félnek tekintsék.

FORDSON-TRAKTOR. AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE: HALTENBERGER VILMOS. SZÁNT, HAJT, VONTAT petróleummal legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon páratlanul elterjedve. Elsőrendű ferencelők a legnagyobb gazdaságokból. CHINOIN GYÓGYSZ. ÉS VEGY. TERM. GYÁRA R-T. UJPEST. Angolkór, csontlágulás stb. ellen FUTOR takarmánymész, főleg sertéseknek. HIZAN foszforsavas takarmánymész, polyva, törek stb. etetésénél és kutyának. A MÉTELYKÓR biztos hatású gyógyszer a DISTOL 100%-os eredmény! Kórhősség és egyéb bőrelésködők ellen KOPTIN CARBOVENT. por béluhurut ellen. pálcá magzatburók visszamaradásánál.

12. Közte... Köt... ily mód... elenyész... felajánl... módjába... tájékoz... A cukor... nem ak... ben ké... helye... Bár... Kamara... tudása... melő ga... lehető... sok és... nyában... elnöke... erője m... roszokk... nem, ké... gazdák... Ezeket... szemrehá... gazdák... nem ten... azonban... répaterm... folyik az... abban az... ban kifejt... széleseb... a belátás... a kezdet... elkezd tör... dozó gyű... egyszerre... bárkit is... a mi szét... De a jég... mar is e... fekvő két... melő gazd... összefogt... kezésére b... a cukorgyá... tatott. O... az emlitte... ségre volt... közéletisé... Az emlitte... gazdaközön... lalt arra, h... gyárral az e... folyó évi ter... megegyez... nemcsak a... az államházt... cukorgyáros... vételeit is ért... azok sem ter... málian 30%... területnek, a... van. Erre a... tott elhatáro... ama jogi é... senki előre... termelni nem... tetlenül állv... termelők is a... lesüket szűn... felbontását... remélhetően j... feltételezése... károsodástól... nek, amely g... jobb termésig... amugy is min... csak megegye... a cukorgyar...

Köztudomású az is, hogy Somssich László gróf az ily módon kívánt felhatalmazást a termelőknek csupán elenyésző csekély részétől kapta meg, miért is a felajánlott mandátumot, igen helyesen, nem volt módjában elfogadhatni. Minderről a „Köztelek“ már tájékoztatta a cukorrépa termelő gazdaközönseget. A cukorrépa termelő gazdák legnagyobb része tehát nem akart, vagy nem tudott egy a közösség érdekében kétségtelenül jobban célra vezető platformra helyezkedni.

Bár Hadik János gróf az Országos Mezőgazdasági Kamarával karöltve kezébe vette a dolgot és nagy tudásával fáradozik azon, hogy a cukorrépa termelő gazdák javára az adott viszonyok között a lehető elérhető, de sajnos, ez a „lehető“ nem lehet sok és még kielégítő sem annak a fegyvernek hiányában, amelyet eredménytelenül kért az OMGE elnöke a répa termelő gazdatársadalomtól. Nagy ereje mellett is csak gyenge ellenfél maradt a gyárosokkal szemben, akik akár kartellben vannak, akár nem, kétségtelenül fegyverkezett szolidarisák a gazdákkal szemben.

Ezek után távol áll tőlem az OMGE vezetőségét szemrehányással illetni azért, mintha a répa termelő gazdák érdekében — az adott viszonyok között — nem tenné meg minden lehetőt, abban a pontban azonban mulasztást kell megállapítanom, hogy a répa termelő gazdák körében kellő propagandát nem folyik az arra hivatott legjobb erők felhasználásával, abban az irányban, hogy az OMGE elnöke e tárgyban kifejtett álláspontjának helyességét végre minél szélesebb körben belássák. Kétségtelen, hogy ennek a belátásnak el kell következnie bármily nehéz is a kezdet és nem kétem, ha egyszer a vastag jég elkezd töredezni, kitavasodik és az önzetlenül fáradozó gyümölcse is megterem. Gyorsan nem megy, egyszerre még kevésbé. De nem szabad, hogy ez bárkit is elkedvetlenítsen azok közül, akik hivatottak a mi széthúzó gazdatársadalmunkat összehozni.

De a jégkéreg a széleken, a perifériákon mintha már is engedne. Csonka-Magyarország határain fekvő két vármegye: Baranya és Somogy répa termelő gazdáinak nagy többsége már is külön-külön összefogtak és erejüket Hadik János gróf rendelkezésére bocsátották akkor, amidőn a közelmúltban a cukorgyárosok képviselőivel tárgyalásokat folytattak. Ő lehetne csak hivatott megállapítani, hogy az említett két vármegye szolidaris eljárása segítségére volt-e a közös cél elérésében, avagy megkölésében.

Az említett két vármegye cukorrépa termelő gazdaközönségének nagy többsége szolidaritást vállalt arra, hogyha kiküldött bizottsága révén a cukorgyárral az elmúlt évi termésű répa leszámlási és a folyó évi termésű répa beváltási árára méltányosan megegyezni nem tudna (méltányos megegyezés alatt nemcsak a termelők egyoldali érdekének, hanem az államháztartás és a fogyasztók érdekének, sőt a cukorgyárosok teljesítőképességének figyelembevételét is értve), akkor a jövő gazdasági évben még azok sem termelnek cukorrépa, illetve csak maximum 30%-át termelik a szerződésileg lekötött területnek, akiknek több évi termelési szerződésük van. Erre a kötelező és magas pónáléval biztosított elhatározásra Somogy és Baranya répa termelői ama jogi és gazdasági alapon jutottak, hogy senki előre nem látott anyagi károsodására répa termelni nem kötelezhető. Röviden: gazdasági lehetetlenül állván be, a hosszabb időre leszerződött termelők is a folyó egy évben nagyrésztben termelésüket szüneteltetik. Nem jelenti ez a szerződés felbontását, sőtbadobását, hanem jelenti a későbbi, remélhetően jobb időkben való pótlás lehetőségének feltételezése mellett, az idei évben a további lényeges károsodástól mentesítését annak a gazdaközönségnek, amely gazdaközönség teherbíróképessége egy jobb termésig és a buzávaluta végleges megszüntéig amugy is minimálisra szállított le. Mindez persze csak megegyezés hiányában, tehát akkor áll elő, ha a cukorgyár olyan répa-beváltási árat sem tudna

biztosítani, amely a gazda előrelátható termelési költségeit fedezné, holdankinti nettó 100–120 q-ás termés esetén.

Mert hiszen, ha a magyar cukoripar jogosan tagadja meg ilyen, a gazda szempontjából minimális beváltási ár biztosítását a rossz cukorpiacra való hivatkozással, akkor nem is lehet érdeke, hogy a legutóbbi évben annyira megszapordott termelés fenntartás és a cukoriparnak is csak jobban konveniat hat ennek a folyó évben történendő termelési redukciónak egy olyan időben való pótlása, amidőn a világ cukorkonjunkturája jobb lesz.

Baranya és Somogy vármegye gazdái említett elhatározásukat tehát komoly és megfontolt alapon hozták meg és nem revolverezésszerűen szegeszték álláspontjukat a cukorgyárnak azon az alapon, hogy a gyárnak répa kell és nem per. Egy évvel ezelőtt, amidőn az OMGE elnöksége a mostanihoz hasonló felhatalmazást kért a termelőktől, Somogy és Baranya répa termelő gazdái azt nem koncedálták, nem látván az akkor fizetett 14.000 K-ás (10–12 kg. buzárr) árak mellett a gazdasági lehetetlenülés kényszerét. Ma a helyzet más, mert kényszerítő és ez tette erkölcsileg is jogossá a kifejezésre jutott tömörülést és szolidaritást. Maga ez az egy példa — feltéve, ha több nem lenne — kétségtelenül igazolás az OMGE nobilis elnökének. Bár egy fecske nem csinál nyarat, de viszont egy fecske nem is marad egyedül. Kellő propaganda mellett és mentől rosszabb lesz a répa termelő helyzete, annál inkább remélheti Somssich László gróf, hogy végre csak belátja a gazdatársadalom többsége is, hogy hívó szavának engednie kell. Ne hallgasson ezért el, ne fáradjon el és ha nem sikerült egyszer vagy kétszer, harmadszor és tizedszer is kísérelje meg a gazdatársadalmat összehozni. A baranyai és somogyi répa termelők biznak benne, hogy fáradozásainak előbb vagy utóbb meg lesz az eredménye.

És végül felkérem répa termelő gazdatársaimat, nyilatkozzanak Csonka-Magyarország minél több vidékéről a „Köztelek“ hasábjain arról, hogy mi tartja őket vissza az OMGE elnöke által javasolt tömörüléstől? Belterjes, jó, a cukorrépa termelést alig nélkülözhető gazdasági Baranya és Somogy megyének is vannak szép számmal. A jogérzék, a szerződés tisztelete erre felé is ismert fogalmak. Fejfel a falmak a Dunántul déli végeinek gazdái se kívánkoznak. Viszont az önérdék ereje sem lehet erősebb a közérdek vágyánál sem itt, sem más magyar vidéken. Gyengülő erőnk mellett a létfenntartás ösztöne is kell, hogy a tömörülés szükségének érzetét bennünk felkeltse. Mi mégis az oka a széthúzásnak? Talán ha többen hozzászólunk a kérdéshez, úgy pro mint kontra, az eszmék tisztulnak, az elválasztó köd szertefoszlik és mi répa termelő gazdák — anélkül, hogy jogtalanságot akarnánk ezzel kivívni — találkozhatnánk egy közös platformon.

Mándy Sándor.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Az egyéves és kétéves fehér somkóró termelése és nemesítése.

III.

A fehér somkórónak mindkét változata vethető szórva és sorba, az utóbbi eljárás a jobb. Sortávolságként legjobbnak bizonyult a gabonastávolság, 11–14 cm. Saját tapasztalataim is ezt bizonyítják. Végeztem kísérleteket gabona-, dupla gabona- és 30 cm.-es sortávolsággal. Azonban, megfelelőnek csak a sűrű gabonastávolság bizonyult. A másik két ritkább vetéstől csak romlott a minőség, a meny-

nyiség pedig nem fokozódott. A sűrű vetés egyik előnye, hogy nem fásul el olyan gyorsan, a másik pedig az, hogy kezdeti lassu fejlődésében jobban fojtja el a gyomot, mint a ritka vetés.

Kat. holdankint 16–22 kg. hámozott vetőmag szükséges, a hámozatlanból pedig kb. 33–35%-kal több. A vetőmag mennyisége ingadozik aszerint, hogy a magnak hány százaléka csirázóképes, hogy milyen a föld ereje és művelési állapota, hogy a fehér somkórónak melyik változatát vetjük és hogy mi a termelés célja. Az egyéves fehér somkóróból hasonló körülmények között mindig valamivel több vetőmag szükséges, mint a kétévesből.

A legmegfelelőbb vetésmélység 1–2 cm. között ingadozik.

A vetés, még a védőnövényre való utólagos rávetés is, legtöbb esetben jobb ha géppel történik, kivételes esetekben lehet csak megokolt a szóróvetés.

Az elvetés ideje a változat és termelési cél szerint igazodik. Csirázásához csak alacsony hőfok szükséges, elegendő 1–2 C. fok.

Az egyéves fehér somkórót szárazságra hajló, csapadékos szegény alföldi viszonyaink között, bármely célból termeljük is, csak nagyon kora tavasszal — márciusban, legkésőbb április első felében — tanácsos elvetni, mert a kései vetés sokat szenvedhet a szárazságtól. Természetesen igazodik a vetés ideje a védőnövényhez is, különösen ha azzal együtt vetjük el, különben pedig annak elvetése után 2–3 héttel utóbb vetjük rá. Zöldtrágyázás céljából vethető az egyéves fehér somkóró valamely korán lekerülő takarmány után is, vagy valamely korábban lekerülő kalászos tarlójába, ez azonban csak csapadékos nyár esetén fog sikerülni.

A kétéves fehér somkórónak tavaszi, illetve nyári elvetésére ugyanaz áll, amit már az egyévesnél elmondottam; vethető azonban még ősszel rozsvetés idején, augusztus végén, vagy szeptember hónapban.

A tavasszal kellő időben elvetett fehér egyéves somkóró 10 nap múlva már előbujik a földből, 14 nappal elvetése után már teljesen ki is kelt. Ha kikélesése idején kap is esőt, azért a kelést követő négy héten igen lassan fejlődik, mintegy megáll, azután azonban rohamosan nyulik fölfelé. Erre az időre esik a védőnövény nélkül vetett egyéves fehér somkóró egyetlen ápolási munkája, mely abból áll, hogy szükség esetén, amikor a somkóró 12–15 cm. magasra megnőtt, magas tarlót hagyva, megkaszáljuk. Így egyrészt kiszabadítjuk a gazból, másrészt nagyobb bokrosodásra serkentjük.

Az akár ősszel, akár tavasszal védőnövényvel vetett kétéves és a tavasszal védőnövényvel vetett egyéves fehér somkóró külön ápolást nem kap, ha csak a védőnövény letakarása után esetleg szükségessé nem válik a somkóró fogasolása.

A tarlóba vetett egyéves fehér somkórót nem ápoljuk.

Az egyszer fejlődésnek indult egyéves fehér somkóró rohamosan, hirtelenül növekedik. A május végén még alig 8–10 cm. magas somkóró a tápiógyörgyei uradalomban június derekán már 50 cm.-es volt és a hó végén már meghaladta az 1 m. magasságot.

Első virágjai július 20-án jelentek meg, amikor átlag 150 cm. magasságot ért el. Ekkor a főhajtás csucsrügye alatt lévő legközelebbi legfejlettebb oldalhajtásain megindult a virágzás. Közben a főhajtás csucsrügye is tovább fejlődött és újabb oldalhajtásokat növesztve, azok fejlődésük sorrendjében, alulról-fölfelé indultak sorban virágzásnak. Ekkor a somkóró átlagban elérte a 200 cm.-t. Ugyanolyan sorrendben, mint felfelé az először virágzó oldalhajtásokkal egyidőben azoktól lefelé számítva is megindult az oldalhajtások fejlődése és virágzása, az oldalhajtásokon pedig egyenkint szintén éppen olyan sorrendben, mint azt a főhajtásnál már elmondottam.

Az egész virágzási folyamat hat hétig tartott. Az 1923. évi egyéves fehér somkóróállományunkban azonban találtam későbbben virágzásnak induló és olyan töveket is, amelyek nyolc hétnél tovább is

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET:

„LIGO“ R.-T.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.
TELEFON: 184-11

Sürgőnycim: LIGORT, BUDAPEST

KERESÉK ÉS TANKRENDSZERŰ

25 ÉS 50 LŐERŐS **TRAKTOROK**
30 LŐERŐS **MOTOREKÉK**
SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA
NEHÉZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS
TARTÓS, ÜZEMBIZTOS NEMET GYÁRTMÁNY
PÓTALKATRÉSZEK 1762 JAVÍTÁSOK

WD

F&S GOLYÓSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 51-99 **VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK** Sürgőnycim: **VECSEYÉK.**

BUDAPEST, VIII. KERÜLET, KISSTÁCIÓ-UTCA 11. SZÁM

még teljes virágzásban állottak. Ezeket külön arattam és vetettem el ez évben és tenyésztük idejét a többiekétől eltérően ismét hosszabbnak tapasztaltam.

A két éves fehér somkóró ellenben bármikor is vetjük, csak a vetést követő évben virágzik. Az első esztendőben tavaszkor vetve, kedvező csapadékos viszonyok között, a védőnövény learatása után a tél beálltaig adhat ugyan egy elég jó kaszálást, a mi száraz alföldi égaljunk alatt azonban meglehetősen azzal, ha jól, erősen megbokrosodik és legfeljebb még egy gyenge legelőt szolgáltat. Az őszi rozsvetés idején beállított két éves fehér somkórótól nem kívánunk mást, minthogy a tél beállásáig jól megbokrosodjék, hogy annál jobban állja a telet. A vetést követő évben azután azonos a fejlődése és levirágzása az egy éves változatával, mégis azzal a különbséggel, hogy tavasszal gyorsabban indul szárba, ennek megfelelően korábban virágzik egy-két héttel és öt hét alatt teljesen el is virágzott.

Mindkét változatnál a magbeérés folyamata teljesen megegyezik a levirágzásával. Ennélfogva természetesen nem lehet bevárni valamennyi mag beérését, mert akkor nagyon sok mag peregne ki. A magnak természetesen fehér somkórót tehát akkor aratjuk, amikor a magnak körülbelül kétharmadrésze érett be tökéletesen. Az érés ideje a két éves fehér somkórónál augusztus hó derekára esik, az egy éves pedig szeptember hó első felére.

A magsomkóró aratásánál tekintettel kell lenni arra, hogy magja elég könnyen pereg. Harmatban aratva elérhetjük, hogy 5-6%-nál nagyobb pergesünk alig lesz.

A magot termő fehér somkóró szalmája igen vastag és durva, levágása csak kézikaszával lehetséges és még így is nagyon nehéz munka. Különösen nehéz pedig olyan helyeken, ahol magának a tábla megrikut részeit szokták meghagyni. Ritka állásban a szalma annyira megerősödik, hogy a somkóró egész cserjévé fejlődik és elfásodik úgy, hogy közönséges kaszával nem is aratható, hanem kendervágókaszára van szükség. Ez pedig nagy munkatöbbletet jelent, azonkívül különböző sortávolsági kísérleteimnél nem tapasztaltam nagyobb magtermést, vagy kedvezőbb hektolitersúlyt, szóval semmiféle előnyt sem észleltem a nagyobb sortávolságra vetett somkóró javára, úgy-hogy részemről inkább csak a rendes sűrűségű somkóró magnak való meghagyását ajánlhatom.

A harmatban levágtott fehér somkórót leghelyesebb szintén még harmatban azonnal vagy legkésőbb másnap kévkébe felkötni és a kévéket nagyságuk szerint 10-15-ével összeálgatva utászáradni nagyni.

Miután az így learatott és kupokba állított fehér somkóró kellően megszáradt és magja utánérte, amit a kévék teljes megbarnulása és a magszín s magkeménység kialakulása jelez, megejtjük a magcseplést. A szokásos botokkal vagy hadaróval való magkiverést teljesen fölösnek és nagyobbarányú magtermelésnél lehetetlennek is találom, mert bármilyen durva szalmája legyen is, a somkóró közönséges cseplőgépen való áthajtásának semmi akadályja nincsen. Cseplésére csak azt akarom még megjegyezni, hogy legalább két hétig hagyjuk utánérni, mert a korábban elcseplést mag még nem keményedte meg és szilárdult meg annyira, hogy a dobon áthajtvá az erős ütődésektől belső, sejt szöveti repedést ne szenvedne, ami pedig nagyon csökkentené a csirázóképességét.

A rendes cseplőgépen történt lecséplése után a fehér somkóró magját hercseplőgépen eresztjük át. Ez a somkórómagot meghámozza, megfosztja hüvelytől és mondhatom tökéletes munkát végez, mert a teljesen beérett, telt szemekről hiány nélkül fejt le a hüvelyt, csak az aszott, tökéletlen szemeket nem bírja teljesen meghámozni. A hercemagfejtőgépen átbocsátott, hámozott magot még ráeresztjük a szelelő-

rostára és akkor már teljesen tiszta vetőmagot nyerünk, feltételezve, hogy eléggé gyomtalan helyen termelt. A hámozás által a nyers, tisztátlan mag átlag 33-35%-ot veszít súlyából, amikor tehát hámozatlan magot vetünk, akkor ennyivel többet kell számítanunk.

A tápiógyörgyei uradalomban nyert tapasztalataim alapján a fehér somkórónak mindkét változatát bő magtermőnek mondhatom. 1924-ben az egy éves fehér somkóró nálunk kat. holdon 640, a két éves 272 kg. hámozott magot szolgáltatott, pedig a két éves változat a legsilányabb futóhomokon termelt és az egy éves sem került a legjobb homokunkra. Nagy átlagban tehát kat. holdankint 2-5-6-5 q hámozott, 70-80 kg. hl-súlyu magtermésre számíthatunk.

Zölden az egy éves fehér somkórónál két közepes vagy egy javatels kaszálást véve alapul, kat. holdankint 100-160 q-ra tehetjük zölden a termést, ami megfelel 25-40 q szénának.

A két éves fehér somkóró csapadékosan szegény alföldi éghajlatunk alatt a vetés évében legfeljebb legelőt vagy legjobban esetében egy gyenge kaszálót ad. A második esztendőben két jó kaszálásra számíthatunk, vagyis 160-200 q zöldtakarmányra, ami egyenlő 40-50 q szénatermésrel.

Akár zöldtakarmánynak, akár szénának kaszáljuk a fehér somkórót, levágására lehetőleg mindig azt az időt válasszuk, amikor az első bímbók szinesednek, vagyis közvetlenül a virágzás megkezdése előtt. Tapasztalataim szerint ugyanis ekkor a legkedvezőbb a szár és levélzet aránya, ekkor adja a legnagyobb tömeget. A széna készítésénél pedig figyelemmel kell lennünk arra, hogy a levele nagyon könnyen pereg, tehát nem szabad sokat bolygatni.

A fehér somkórónak vannak ellenségei és kártevői is. Ezek közül elsősorban állanak a gyomnövények. Növényi paraziták közül az elősí arankára (Cuscuta epithimum) kell legjobban vigyáznunk.

Leggyakoribb gombakártevői: az Erysiphe Martii és a Peronospora trifolii.

Állati kártevői közül említendők a csigák, az egerek és a földibolhák.

A felemlített gombabetegségek és állati kártevők egyikeiről sem mondhatom, hogy nagymértékű kártévésüket tapasztaltam volna. A fehér somkóró edzett növény, mely saját maga is elég ellenálló, ha pedig egyszer átesztettük kezdeti lassu fejlődésén a gyom lehetőleg visszazorításával és meggyorsult növekedésével, akkor már nem kell semmitől sem féltünk.

A fehér somkóró mindkét változatának termeléséről szólva, közbevetően felemlítem hibáit és hátrányos tulajdonságait is. Ezeknek csökkentése és kiküszöbölése, valamint jó tulajdonságainak megjavítása a növénynevelés feladata.

A tápiógyörgyei uradalom tenyészkertjében 1923. óta foglalkozunk az egy éves fehér somkóró nemesítésével is. Alapanyagunkból 250 különböző jellegű kiváló tőnek kiválasztásával kezdtük meg a munkát. Az elkülönítetten továbbzaporított tővekből 1924. évben kiselejteztünk 200-at és csak a legkiválóbbnak bizonyuló 50-et fogjuk tovább kezelni. Formaszétválasztással megkezdett pedigéretenyésztésünknek még csak legelején állunk, de a meghagyott törzsek kitenyésztésével már az eddiginél lényegesen jobb tulajdonságokkal rendelkező egy éves fehér somkóróra számíthatunk. A jövő esztendőben megkezdjük a két éves fehér somkóró nemesítését is.

Az egy éves változatnál a tenyész kiválasztás utján kitűzött nemesítési főcélnak: a kumarin-tartalom és illat és ezzel kapcsolatban a keserű iz csökkentése, a szár és lombzat arányainak kedvezőbbé tétele, vagyis a levéltömeg fokozása és a kórós szár finomítása. Ezek mellett még arra törekedünk, hogy edzett, igénytelen, utólagyokat jól bíró, gyors fejlődésű, jobb és gyorsabb sarjadzóképesű, magas

növésű, szőrözetlen levelű, minél több s hosszabb virágfürttel megrakott sokvirágú, gyorsan levirágzó, egyenletes érésű, jó magkötésű, nagy magvu, könnyen hámozható, de nehezebben peregő magvu, be-tégségeknél ellenálló, szárazság- és szikbíró legyen.

A két éves változatnál ezenkívül megkívánjuk a feltétlen fagyállóságot, erőteljes és gyors bokrosodást.

A többiekben a nemesítési cél ugyanaz, mint az egy éves változatnál.

Az anyatövek szaporítása magról történik. Tulajdonságaiknak egységesebb átöröklődését már nagy fokban biztosítjuk azáltal, hogy az elteket a különböző fajtaelemek szerint helybeli izolálással csoportosítjuk. Így csak az azonos vagy legalább is rokonjellegű tövek utódai termékenyíthetők egymást és ha idegen jellegű fajtaelem nincs a közelben, akkor az ilyen vetési eljárással — a nagymértékű kölcsönös beporzás ellenére is — tisztább lesz az öröklődés.

A tenyészanyag csoportosításával az egy évetenyésztés elvei szerint járunk el, a jelleg szerint alkotott csoportok térbeli, vagy időbeli és az arra alkalmas anyatövek közvetlen elszigetelésével, egyúttal utóbbiak mesterséges termékenyítésével. Az időbeli elszigetelés a meg nem felelő parcellák virágzás kezdetén történő lekaszálásával eszközöljük.

Egyelőre az anyatövek magját közvetlenül a szabad földbe vetjük el. A vetés 20 cm. sortávolságra történik, a sorokba közel szorva a magot úgy, hogy körülbelül 5-5 cm-re jusson egy-egy szem. Amennyiben kézzel szorva ilyen apró magot egyenletesen elvetni lehetetlen, kikelés után azonnal kiegyenlítjük a vetési hibákat oly módon, hogy kiegyeljük ahol sűrűbb, a ritka helyeket pedig a sűrűkről kiszedett palántákkal kiegészítjük.

Igy azonban ritkán nyerünk hézagatlan parcellákat, különböző nagyságu tenyészterületek pedig a tövek nagyon eltérően fejlődnek, hiányos területen fejlett növények elmaradása tehát nem nyugszik biztos alapokon. Eppen ezért célszerűnek látom legalább a különösen kényes szaporított magját már január közepén hidegházban veteményesládaeszkáiban elvetni és ha a növényeknek már 3-4 levelek van, akkor a termőterületre kiültetni, vigyázva arra, hogy gyökereik a kipalántázás alkalmával meg ne sérüljenek és el ne görbüljenek. Az elbírálásra legalkalmasabb tenyészterület 10-20 cm. sortávolság és 5 cm. növénytávolság lesz.

Az elbírálásnál a tenyészési célok leszövegésénél felsorolt tulajdonságokat vesszük figyelembe.

A nemesítés sikerét nagyon befolyásolja a viszonyos tulajdonságok ismerete. Sajnos, ezirányu tapasztalataink még nagyon hézagosak és megállapításuk még sok időt fog igényelni.

A fehér somkóró magtermészetéről, a takarmánytermés minőségéről és mennyiségéről pontosabb adatokat csak a szaporítótövek alapján nyerhetünk, de már az anyatöveknél és elitparcelláknál is kiterjesztjük megfigyelésünket mindezekre, törekedve arra, hogy minél több és megbízhatóbb támaszpontokat nyerhessünk.

A vetőmagzaporításra csak arankatlan és egyébként is gyomtól lehetőleg ment területeket használunk, hogy az évek hosszú sorára kiterjedő, tenyészésre fordított nagy munka és költségek után nem csak teljesen kiegyenlített, hanem tökéletesen fajta tiszta és gyomtalan magot adhassunk a gazdák kezére.

A fehér somkóró korcsosítására és kereszttezésére vonatkozóan meg kell jegyezni, hogy arra ezidőszent még nincsen szükség, de nem is lenne értelme, míg a formaszétválasztást végre nem hajtottuk. Legfeljebb az egy- és két éves változat egymással való kereszttezésével fogunk tanulmány céljából kísérletezni.

Ez a mindenesetre nehéz tenyészési feladat hosszú évek fáradságos munkáját és türelmét fogja igénybe venni, amíg majd tökéletes nemesített kereskedelmi árut hozhatunk forgalomba és bocsáthatunk a magyar gazdák rendelkezésére.

Cikkem végén ismétlem, hogy a fehér somkóró nem akarja — de nem is bírja — kiszorítani a takarmányok királyait: a vöröslóherét és a lucernát, hanem oda való, ahol ezek sikerrel már nem termelhetők.

Ismét kaphatók:

„Unicum-Drill“ sorvetők
eredeti MELICHAR „Ideal“ mütrágyaszórós répavetők
eredeti BÄCHER acélek és talajmivelőeszközök
eredeti DEYL répakapálók

Ajánlattal készséggel szolgál!

BÄCHER * MELICHAR

RUDOLF FERENC

BUDAPEST 1778

V., Vilmos császár-ut 60. sz.

Sürgönycim: KULTUR Budapest TELERPON: 28-02 és 19-51

SABORSKY JÓZSEF és FIAI R.-T.

Foglalkozik: ÉLŐ ÉS LEÖLT SZARVASMARHA-, BORJU-, JUH- ÉS SERTÉSBIZOMÁNYI ELADÁSSAL ÉS BIZOMÁNYI VÉTELLEL

Élősertésküldemények címzendők:

Budapest-Ferenováros, Sertésvásár

TELEFON: Városi iroda (interurban) József 120-25

Élő szarvasmarha-, borju- és juhszállítmányok címzendők:

Budapest-Ferenováros, Marhavásártér

TELEFON: Sörgöncim: ALBIZ BUDAPEST

Husküldemények címzendők:

Budapest, Központi Vásárcsarnok

TELEFON: Sertésvásáron (interurban) József 18-16

Sajnos, ne
silány, hívá
ajánlom —
gazdaközöns
Tápiógyörg

Üszögber koptat

Ismeretes, a
feldolgozása
hoz keverik.
gosszinűek, a
vagy csak így
ellenben a sz
szerint oly ga
keverésük an
mas voltát na
teljesen leront
A buzaüzös
végelesen ti
talnu korpa é
vetélt, sőt a
mások hosszal
takarmányt an
ségét károsod

Arra a nagy
a szóbanforgó
végeztünk ann
1. milyen be
porok hozzáke
2. milyen a
fekete koptató
3. milyen el
emésztőesatorn

Kísérleti álla
belül 45 kg-ny
ny voltak bere
szénát kaptak,
800 gr.-ot, a sz
céljából. A tov
ségét 500 gr.-ra
első ízben 350
féle koptatópor
másodízben 3
majdnem teljes
harmadízben
melynek 100 gr
Kísérleteink
tatták. A tisztá
a világszínű,
21%-os üszögsp
nyers kémiai ö
az emészthető tá

Kémiai összetétel:

Viztartalom ...
Nyersprotein ...
Tiszta protein ...
Nyerszsír ...
Nyers rost ...
N-mentes kiv. az ...
Keményítő ...
Hamu ...

*) Kivonat szerz
évi 5-6. füzetben

Az orsz

UNG

Buda

IV., 1

Félemelet 14

Mezőg

ME

Woha

Sajnos, nekünk is van elég aszályos vidékünk és silány, hitvány, rossz talajunk? Ezekre a helyekre ajánlom — egyelőre kísérletképpen — a magyar gazdaközönségnek a fehér somkórót!
Tápiógyörgye.
Rössler Károly.

TAKARMÁNYOZÁS ÉS ÁLLATÉLET.

Rovatvezető: Welsler István dr.

Üszögben gazdag és üszögmentes koptatóporok táplálórértéke.*)

Ismeretes, hogy a malmok a buzaúszó liszté váló feldolgozása folyamán nyert koptatóporokat a korpához keverik. E koptatóporok között vannak világosszínűek, amelyek üszköt vagy egyáltalában nem, vagy csak igen csekély mennyiségben tartalmaznak, ellenben a sötétszínű koptatóporok üszögben rendszert oly gazdagok, hogy a korpához való hozzákeverésük annak takarmányozási célokra való alkalmas voltát nagymértékben csökkentik, sokszor pedig teljesen lerontja.

A buzaüszög káros voltának kérdése még nincs véglegesen tisztázva. Több szerző szerint üszögtartalmu korpá etetése súlyos emésztési zavarokat, elvetélést, sőt az állatok elhullását is okozhatja, míg mások hosszabb ideig etettek sok üszköt tartalmazó takarmányt anélkül, hogy a kísérleti állatok egészségét károsodás érte volna.

Arra a nagy fontosságra való tekintettel, amellyel a szőbanforgó kérdés bír, kísérletes vizsgálatokat végeztünk annak megállapítása céljából:

1. milyen befolyást gyakorol világosszínű koptatóporok hozzákeverése a korpá táplálórértékére?
2. milyen a táplálórértéke a sok üszköt tartalmazó fekete koptatóporoknak?
3. milyen elváltozások érik az üszögspórákat az emésztőcsatornán való áthaladáskor?

Kísérleti állatul két egészséges, kifejldött, körülbelül 45 kg.-nyi testsúlyu juh szolgált. A kísérletek úgy voltak berendezve, hogy az állatok először tiszta szénát kaptak, mégpedig fejenként és naponként 800 gr.-ot, a széna emészthetőségének megállapítása céljából. A további kísérletekben a széna mennyiségét 500 gr.-ra csökkentettük és ehhez hozzáadtunk: előszörben 350 gr. olyan korpát, melyben semmiféle koptatópor nem foglaltott,

másodszorben 350 gr. világos színű koptatóport, mely majdnem teljesen üszögmentes volt,

harmadszorben 250 gr. sötétszínű koptatóport, melynek 100 gr.-ja 21-0 gr. üszögspórákat tartalmazott.

Kísérleteink a következő eredményeket szolgáltattak. A tiszta, tehát koptatópormentes korpá (I.), a világosszínű, üszögmentes koptatópor (II.) és a 21-0% üszögspórákat tartalmazó fekete koptatópor (III.) nyers kémiai összetétele, emészthetősége, valamint az emészthető tápanyagtartalma a következők voltak:

Kémiai összetétel:	I.	II.	III.
	Korpá	Üszögmentes koptatópor	Üszögtartalmu koptatópor
	%	%	%
Viztartalom	13-00	13-00	13-00
Nyersprotein	14-72	18-85	15-50
Tiszta protein	12-46	16-23	13-39
Nyerszsír	5-40	3-38	2-24
Nyersrost	9-33	12-26	28-27
N-mentes kiv. anyag	52-72	46-72	34-75
Keményítő	25-50	8-32	12-04
Hamu	4-83	5-79	6-24

* Kivonat szerzőnek a Kísérletügyi Közlemények 1924. évi 5-6. füzetében megjelent terjedelmes munkájából.)

Emésztési együtthatók:	I.	II.	III.
	Korpá	Üszögmentes koptatópor	Üszögtartalmu koptatópor
	%	%	%
Szárazanyag	68-7	51-1	45-7
Szerves anyag	71-8	52-0	45-9
Nyersprotein	85-1	83-1	53-0
Nyerszsír	70-0	51-8	12-0
Nyersrost	47-1	22-8	47-6
N-mentes kiv. anyag	72-7	47-8	44-2
Emészthető táplálóranyag:			
N-tartalmu anyag	12-53	15-66	8-22
Tiszta protein	10-60	13-49	7-19
Nyerszsír	3-73	1-75	0-27
Nyersrost	4-39	2-80	13-46
N-mentes kiv. anyag	38-33	22-33	15-36
100kg. kem.-értékekg.	47-90	32-80	28-50

Ezen adatok megtekintésénél kiténik, hogy ugy az üszögmentes, világosszínű, mint a sötétszínű üszögös koptatópor fehérjében gazdagabbak a tiszta korpánál; ami érthető is, mert a koptatásnál a héjrészekkel együtt a fehérjetartalmu aleuron-réteg egy része is belekerül a koptatóporokba. Zsirtartalmuk és nitrogénmentes kivonható anyagtartalmuk ezzel szemben kisebb a korpánál, viszont rost-és hamutartalmuk emezénél természetesen magasabb, különösen az üszögös koptatópornál, mely már elég tekintélyes mennyiségű, 28%-nyi, nyersrostot tartalmazott. Az összetételnek megfelelően fokozatos csökkenés észlelhető kísérleti anyagaink emészthetőségében. A koptatóporok száraz anyagának és szerves anyagának emészthetősége lényegesen kisebb a korpánál; a nitrogéntartalmu anyagok emészthetősége azonban a korpában és a világos koptatóporban gyakorlatilag azonosnak bizonyult, míg ebben az közepértékben 84%-nyi, igen jó kihasználással szemben az üszögös koptatópor fehérjének csak 53%-a volt emészthető. Erős csökkenés észlelhető a nyerszsír emészthetőségében is. Az üszögös koptatópor nyersrostját az állatok aránylag elég jól használták ki. A nitrogénmentes kivonható anyagok emészthetősége a kétféle koptatóporban közelítőleg egyenlő, de jóval alacsonyabb a tiszta korpára nyert értéknél. Érthető ez, ha tekintetbe vesszük, hogy a korpá N-mentes kivonható anyagainak fele állott keményítőből, a koptatóporoknál pedig csak ötöd, illetőleg harmadrésze. Ugyanezt az értékesítést mutatják az emészthető tápanyagtartalomra vonatkozó adatok, valamint a 79-nyi hatékonyági hányadossal számított keményítőértékek is. Összevetve adatainkat, végeredményül megállapíthatjuk, hogy a 32-8 keményítőértékkel bíró világosszínű koptatópor, bár a tiszta korpánál feltétlenül kisebb tápértékű, mégis aránylag magas és jól emészthető fehérjetartalma folytán nem tekintendő takarmányozási szempontból értéktelen anyagnak s annak a korpához való keverése ellen kifogás még nem emelhető.

A magas üszögtartalmu fekete koptatópor azonban oly csekély tápértékű hulladék (alig ér fel egy gyenge szénával), hogy annak a korpához való keverését elleneznünk kell, még akkor is, ha az üszög kellemtelen szagát és kétséges élettani hatását nem is vesszük tekintetbe.

Annak a kérdésnek eldöntése végett, vajjon az üszögspórák hogyan viselkednek az emésztőnedvekkel szemben s milyen elváltozást szenvednek a bélcsatornában, megállapítottuk az üszögös koptatópor kísérletből származó bélsarak üszögspóratartalmát. A fekete koptatóporban az üszög mennyiségét két jól egyező meghatározás alapján 21-0%-nak találtuk. Az első számú juh bélsára szárazanyagra számítva 10-27, a második számú juh 8-47% üszögspórákat tartalmazott. A bélsárban lévő üszögspórák egy részén világosan meglátszott az emésztőnedvek hatása, amennyiben a spórák nagyrésze úgy nézett ki, mint egy alma, melyből egy jókora darab ki van harapva. Egyes spórákból pedig a felénél nagyobb részüik hiányzott:

	I. juh	II. juh
Üszög a napi takarmányban	52-5 gr.	52-5 gr.
" " bélsárban	33-0 "	26-7 "
Megemészltve	19-5 "	25-8 "

Ezen adatok szerint a fekete koptatóporral felvett üszögből az emésztőnedvek által feloldatott az I. juhban 37-1%, a II. juhban 49-0%.

Kísérleteink tehát azt mutatják, hogy a buzaüszög spórája nem halad át változatlanul az emésztőcsatornán, amennyiben a spórák tekintélyes részét az emésztőnedvek megtámadják és feloldják. Ez a körülmény az üszög élettani hatásának elbírálása szempontjából igen fontos. Tekintetbe veendő ugyanis, hogy az üszög gomba, amelynek anyagcseretermékei fiziológiai állapotát szerint változnak. Ennek tulajdonítható, hogy egyenlően nagy üszögtartalmu korpá néha igen penetráns szagu, máskor csaknem szagtalan; ugyancsak ezzel magyarázhatjuk azt a körülményt is, hogy egyes szerzők üszögtartalmu korpá etetését az állatok egészségére károsnak találták, mások pedig üszögtartalmu takarmány etetésekor káros hatások fellépését nem tapasztalták. Lehetnek ugyanis az anyagcseretermékek között toxikus hatásúak s lehetnek ártalmatlanok. Hozzájárulhat ezekhez a lehetőségekhez még az is, hogy egyszer kisebb, máskor nagyobb a toxikus hatású anyagcseretermékek mennyisége.

Sajnos, hogy ebben az irányban a buzaüszög alig volt vizsgálat tárgya. Legújabbán az Ustilago neglecta-ra nézve állapította meg Pammel L. H., hogy az kis mennyiségű ergotint tartalmaz, mely nem elegendő ugyan ahhoz, hogy elvetélést idézzon elő, de alkalmas arra, hogy emésztési zavarokat okozzon.

Vizsgálataink alapján tehát fokozott mértékben kell az üszögtartalmu koptatóporok megsemmisítését követelni. Nemcsak, hogy gyakran oly kellemtelen szagúvá teszi a korpát, hogy az állatok azt egyáltalában nem akarják megenni — ami különösen sertéseknel észlelhető —, hanem kísérleteink szerint a fekete koptatópor belekeverése a korpá táplálórértékét is erősen csökkenti. Bebizonyítottuk továbbá, hogy az üszögspórák nem haladnak át változatlanul az emésztőcsatornán, hanem nagy részük az emésztőnedvek hatására feloldódik és így esetleges toxikus hatású anyagcseretermékeik hatásukat az állathat kifejthetik. Ennek megállapítására, vajjon a bélsárban épen megmaradt üszögspórák megtartották-e csirázóképességüket, vizsgálatokat nem végeztünk, miután e kérdés eldöntése nem tartozik munkakörünkbe.

Welsler István dr.

Uj rendeletek.

(A gabona- és lisztvámok felfüggesztése. — A vagyonváltás-gabona februári egyenértéke. — A vámgabona februári egyenértéke. — Uj szeszárak. — A korona hivatalos átlagértéke az utolsó tíz évben. — Uj szorzószám a vámfizetéseknel. — A vonaton váltott menetjegy ára. — Önköltségi fuvardíj-számítás.)

A gabona- és a lisztvámok felfüggesztése.

A kormánynek hetekkel előre bejelentett intézkedése, amely ellen az OMGE igazgató-választmánya január hó 30-án kifejezte elvi tiltakozását, másnap mégis bekövetkezett: a 662. M. E. számú kormányrendelet f. hó 1-től kezdve f. évi április hó 30-ig bezárólag teljesen felfüggesztette a buza, tönköly, rozs és kétszeres behozatali vámját, míg ugyanerre az időszakra a buzaüszög, buzadara, rozsliszt és kétszeresliszt vámját métermázsánként 3-25 aranykoronára szállította. Habár pillanatnyilag az agrárvédelem ez újabb áttörésének nincs is gyakorlati jelentősége, elvi szempontból mégis hibáztatnunk kell ezt az egyoldalú és kizárólag hangulatkeltésre szánt kormányintézkedést, amely a mezőgazdaság hátrányára szöges ellentétben áll az egyenlő elbánás elvével.

A vagyonváltás-gabona februári egyenértéke.

A 15.073. számú pénzügyminiszeri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő buza árát f. évi február havára métermázsánként 580,000 koronában

Az ország legnagyobb faiskolája:

UNGHVARY LÁSZLÓ-féle faiskola, szőlő- és bor-gazdasági r.-t. **CZEGLÉD**
 Budapestten kizárólag **IV., Ferenciek-tere 3.** Diszkertek, gyümölcsösök tervezését és telepítését vállalja s mindentéle csemetékre rendeléseket felvesz s azonnal szállít.
 Félémelet 14. Telefon: József 152-07 **Arjegyzéket ingyen küld!** 7274

Mezőgazdasági gépek és eszközök, ekék, boronák, vetőgépek, szecskavágók, répavágók, kukoricamorzsolók, teljes cséplőgarnitúrák
MOTOROK, MALMOK Kérjen árajánlatot!
Wohanka és Társa Utóda R.-T. Minta-raktár Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76.

szabta meg. Ugyanez az átszámítási kulcs irányadó az OMGE birtokos- és bérlőtagjai buzatagdíjainak a f. hóban történő lerovásánál.

A vámgabona februári egyenértéke.

A 20,068. számú pénzügyminiszeri rendelet a vámgabonának és a cséplőgéptulajdonosok gépkeresetének az általános forgalmi adó alapjául szolgáló árak f. évi február havára méliermázsánként következőképpen szabta meg:

Buza	580,000 K.
Rozs és kétszeres	480,000 "
Árpa	410,000 "
Zab	420,000 "
Kukorica	290,000 "
Köles és tatárka	400,000 "
Ogcsu	60,000 "

Új szeszárak.

Az 1921. évi XLII. t.-c. alapján létesült Országos Szesz-értékesítő R.-T. f. hó 3-ától kezdve a szesz alapárát követelőképpen szabályozta hektoliterfokonként:

általános szeszszel való megdenaturálás és ipari felhasználás céljára szolgáló adómentes szesz	10,000 K.
ecetgyártáshoz szükséges adómentes és adóköteles ipari szesz	19,000 "
adóköteles fogyasztási szesz	28,000 "

A korona hivatalos havi átlagértéke az utolsó tíz évben.

Az illetékek, magántermesztői tartozások és követelések és másnemű kötelezettségek átszámításánál rendkívül nagy zavart okozott az, hogy az érdekeltek teljesen tájékozatlanok voltak az aranykorona és a papirkorona egymás közötti lévő értékviszonyában. A pénzügyminiszter ezért 146,000. szám alatt körrendeletet bocsátott ki, amelyben az 1914. évi visszamenőleg megállapította a papir- és aranykoronának egymáshoz való viszonylatát. Az erre vonatkozó számadatok a következők:

Hónap	1914.	1915.	1916.	1917.	1918.	1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.
Január	1'-	1'11	1'60	1'90	1'80	3'40	3'4-	87-	130-	600	6,500
Február	1'-	1'14	1'60	1'90	1'80	3'90	11'-	87-	131-	700	7,000
Március	1'-	1'21	1'50	2'-	1'80	4'40	45'-	65'-	160-	900	13,000
Április	1'-	1'23	1'50	2'-	1'90	5'40	41'-	47'-	155-	1200	16,000
Május	1'-	1'22	1'50	2'-	2'-	4'70	42'-	43'-	157-	1300	16,000
Június	1'-	1'25	1'50	2'20	2'30	5'60	32'-	42'-	182-	2100	18,000
Július	1'-	1'25	1'50	2'40	2'50	6'40	32'-	53'-	276-	3900	17,000
Augusztus	1'-	1'25	1'60	2'50	2'50	8'-	39'-	65'-	330-	6000	17,000
Szeptember	1'-	1'27	1'60	2'40	2'60	11'10	46'-	88'-	458-	6400	17,000
Október	1'10	1'31	1'60	2'50	2'30	15'-	53'-	132-	476-	6100	17,000
November	1'10	1'33	1'80	2'50	2'80	17'50	78'-	179-	456-	6300	17,000
December	1'10	1'43	1'90	2'10	3'30	25'-	88'-	132-	449-	6500	17,000
Évi átlag	1'-	1'25	1'60	2'20	2'30	9'20	48'-	85'-	280-	3500	15,000

Ezekre az adatokra — amint a körrendelet kifejti — főként az illetékek kiszámításánál van gyakran szükség.

Új szorzószám a vámfizetéseknek.

A 18,279. számú pénzügyminiszeri rendelet értelmében f. hó 1-ától 14-ig bezárólag a vámok és mérlegpénzek fizetése alkalmával 1 aranykoronát (amennyiben a fizetés arany helyett más törvényes fizetési eszközzel történik) 14,800 papirkoronával kell számítani.

A vonaton váltott menetjegy ára.

A kereskedelemügyi miniszter 51,646. számú rendeletével újból visszaállította f. hó 4-ától kezdve a Vasuti Üzletszabályzat 16. §-a második bekezdésének eredeti szövegét, amelynek értelmében az az utas, aki a vonaton nem tud érvényes menetjegyet felmutatni, tartozik az általa meggett utvonatra, ha pedig a felszálló állomás azonnal kétszertele- nül be nem igazolható, a vonat által meggett egész utvonatra eső menetdíj kétszeresét, de legalább 6 aranykoronát meg- fizetni. Az utóbbi összeget kell fizetni akkor is, ha a vonat még el sem indult. Aki azonban a vonatvezetőnek felszólí- tás nélkül bejelenti, hogy felszállás előtt menetjegyet nem válthatott vagy azt elvesztette, a rendes menetdíjba egy aranykorona pótlilletéket tartozik fizetni, de semmi esetre sem többet a rendes menetdíj kétszeresénél.

Önköltségi fuvardíjszámítás.

A földművelésügyi miniszter 25,041/1925. VI/2. F. M. számú rendelete a gazdasági munkásházak létesítésének állami támogatásáról szóló 1907. évi XLVI. t.-c. végrehajtása tár- gyában kibocsátott 67,000/1907. F. M. sz. rendelet 18. §-ában,

valamint az állattenyésztésről szóló 1908. évi XLIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kibocsátott 67,000/1909. F. M. számú rendelet 23. §-ában foglalt s a 18,700/1921. F. M. számú rendelettel megváltoztatott önköltségi fuvardíjszámítás módo- sítása tárgyában a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a következőket mondja ki:

A gazdasági munkásházak létesítésének állami támogatá- sáról szóló 1907. évi XLVI. t.-c. végrehajtása tárgyában ki- bocsátott 67,000/1907. F. M. számú rendelet 18. §-ának más-odik és harmadik bekezdésében foglalt s a 18,700/1921. F. M. számú rendelettel módosított szöveg helyébe a követ-kező szöveg lép:

„A 17. §-ban felsorolt építési anyagoknak *teherárúként kocsirakományokban* való szállítására nézve további intéz- kedés az önköltségi viteldíj a m. kir. államvasutakon a díjszabás határozmányaihoz képest alapul veendő súlyért való díjfizetés mellett, az 1—11. teherkocsirakományu osz- tályokba tartozó árakra nézve a m. kir. államvasutakon érvényben lévő mindenkor helyi áruudíjszabás alapján szá- mítandó rendes díjtételek hatvan százalékát, a 12. osztályba tartozókra nézve hatvanöt százalékát, a 13—14. osztályokba tartozó árúikre nézve pedig nyolcvan százalékát teszi. A 15—18. osztályokba tartozó árúikdemények díjmérsék- lésben nem részesülnek.

Az állattenyésztés fejlesztéséről szóló 1908. évi XLIII. tör- vények végrehajtása tárgyában kibocsátott 67,000/1909. F. M. számú rendelet 23. §-a második és harmadik bekezdésének a 18,700/1921. F. M. számú rendelettel módosított szövege helyébe a következők lépnek:

„A 22. §-ban felsorolt építési anyagoknak, illetve beren- dezési és felszerelési tárgyakra *teherárúként kocsirakomá- nyokban* való szállítására nézve további intézkedés, az önköltségi viteldíj a m. kir. államvasutakon a díjszabás hatá- rozmányaihoz képest alapul veendő súlyért való díjfizetés mellett, az 1—11. teherkocsirakományu osztályokba tartozó árakra nézve a m. kir. államvasutakon érvényben lévő min- denkor helyi áruudíjszabás alapján számítandó rendes díj- tételek hetven százalékát, a 12. osztályba tartozókra nézve

egy aranykorona = papirkoronában:

1919.	1920.	1921.	1922.	1923.	1924.
3'40	3'4-	87-	130-	600	6,500
3'90	11'-	87-	131-	700	7,000
4'40	45'-	65'-	160-	900	13,000
5'40	41'-	47'-	155-	1200	16,000
4'70	42'-	43'-	157-	1300	16,000
5'60	32'-	42'-	182-	2100	18,000
6'40	32'-	53'-	276-	3900	17,000
8'-	39'-	65'-	330-	6000	17,000
11'10	46'-	88'-	458-	6400	17,000
15'-	53'-	132-	476-	6100	17,000
17'50	78'-	179-	456-	6300	17,000
25'-	88'-	132-	449-	6500	17,000

hetvenöt százalékát, a 13—14. osztályokba tartozó árúik- re nézve pedig nyolcvan százalékát teszi. A 15—18. osztá- lyokba tartozó árúikdemények díjmérséklsében nem része- sülnek.”

Ez a rendelet f. hó 8-án lépett életbe.

KÖNYVISMERTETÉS.

„Kísérletügyi Közlemények“ 1924. évi augusztus— decemberi kettős füzeté *Károly Rezső dr.* szerkesz- tésében gazdag tartalommal jelent meg. *Tóth Jenő dr.* helyettes államtitkár, a Szegedi Alföldi Mezőgazda- sági Intézet keletkezését és szervezését ismerteti. Az intézet célja, hogy kutatásai és ismeretterjesztő tevékenységével az Alföld mezőgazdaságát előmoz- dítsa. Az intézet jelenleg a kender- és lentermelési szakintézetet, a szegedi állami vegykísérleti állomást és egy külön növénytermelési osztályt foglal magá- ban. *Bodnár János dr.* tollából két tanulmány jelent meg: egyik *Fereny János dr.* társszerzővel irt tanulmány az atropinsulfát bomlékonyságát ismer- teti; a másik a szerves foszforok enzimatikus hatására szerves formában való átvitelének kísérleteit és eredményeit ismerteti. Tekintve azt, hogy a növé- nyek foszforavtáplálkozásának élettanát, bármily fontos is e kérdés a mezőgazdákra, még sok tekin-

tetben homályosan ismerjük, e tanulmánnyal meg- indult közleménysorozat felé érdeklődéssel tekinthet a művelt gazdaközönség. *Havass Géza*, a magyar- országi gyapottermelési kísérleteket ismerteti. A gyap- pot már 1783. év óta komolyan foglalkoztatta a ma- gyar gazdákat. A kísérletekből megállapítja, hogy a gyapotnövény 4—5 hónapi tenyészidő alatt a magyar időjárás mellett is teljesen kifejlődhetik, sok virágot és tokot hoz, de a szabadban csak néhány tok fel- pattanására, azaz teljes beérésére számíthatunk. Ez azonban csak elenyészően csekély hányad, azért elterjedt rentabilis gyapottermelés hazánkban kizárt dolog. *Weiser István dr.* és *Kélp Ilona dr.* külön- böző koptatóporok és buzakorpák táplálékértékeit ismerteti, amelyek kísérleteik szerint Kélnier-meg- állapította értékeknél több-kevesebb eltéréseket mu- tatnak. Ennek a munkának a gyakorlati gazdákat is közvetlenül érdeklő részeit tartalmazza a szerző- nek a lapunk mai számában közölt: „Az üszögben gazdag és üszögmentes koptatóporok táplálékértéké- ről“ című cikke. *Takács Zsigmond*, a Debreceni Dohánytermelési Kísérleti Allomás 1922. évi főbb eredményeit ismerteti. Értékes művelési, időjárasi, kezelési és fajtakísérleti megállapításai körül kieme- lendő az amerikai dohánypalántaültet-gépnek jelenlegi konstrukciójában való alkalmatlansága és hogy a külföldi dohánypalántaültet-gép hosszabb akklimatizá- lódás után várhatunk kellő eredményeket. A füzet ára 2 aranykorona, megrendelhető a földművelé- sügyi minisztérium könyvtára által. *P. L. dr.*

A gazdaközönség köréből.

A buzahaszonbér kérdéséhez.

Ismétellen felhívtam a figyelmet arra a veszélyre, amely a konszolidációt fenyegeti, hogyha a kormány azt az örökös beavatkozást a gazdasági életbe és különösen a szerződési jogba, amelyet a háborus viszonyok indokoltá tettek és amelyet ma már ugy- szólván teljesen abbahagytak, megint újra kezdi. Akkoriban a kormány szintén ezen a nézetten volt és ugy a gazdasági élet, mint a magyar kormány kül- földi reputációjának legnagyobb előnyére, ettől a beavatkozástól tényleg el is állott. Most egy újabb veszély fenyegeti a konszolidációt, a gazdasági és társadalmi békét annak a kivánságnak a teljesítésé- vel, hogy az állam autoritatív uton vagy akár egy kiadott rendelet alapján bírói uton alakítsa át a mezőgazdasági bérlétek buzahaszonbérét, arany- koronabérré.

Ezt a kivánságot azzal indokolják, hogy mikor a haszonbéri szerződéseket megkötötték, nem lehetett előre látni a buza árának mostani nagy mértékű emelkedését, de ha előre is lehetett volna látni, akkor is a buzaárak jelenlegi színvonala, kapoco- latban a rossz természettel indokoltá teszi az állami beavatkozást.

Mielőtt eme kivánság érdemi vizsgálatába bocsát- koznánk, mindenképp jó megnézni azt is, hogy kik azok, akik ezt kívánják és akkor két egymás- tól teljesen különböző csoportot látunk:

1. a nagybérleti csoportját, melyet legújabbban alakí- tott harci szervezeteik vezet,
 2. a földbirtokreform után földhöz jutott kisbirtoko- sok, illetve kisbérleti csoportját, akik az államnak, illetve a megváltást szenvedett földbirtokosoknak buzahaszonbért tartoznak fizetni.
- Az első csoport nagyvagyonu vezető emberei, a második csoport kis embereit harci glédába állított- ták, a földművelési miniszter ur nyakára küldték, egyszóval azt a nagytöke részéről Németországban föltalált módszert alkalmazzák, hogy maguk helyett a proletárokkal szedetik ki a gesztenyét a tűzből. Ha pártatlanul akarunk a jelen kérdésben ítéletet mondani, akkor gondosan el kell választani e két cso-

Amerikai módszerrel készült tüköracél kormány- lemezes egytemes acélekeket, gőz- és motoros ekékhez beküldött minta szerint készített szántóvasakat, acél- boronákat, sima és rögtöröhengereket, fogatos kapákat, szecska- és répvágókat, kukoricamorzsolókat, szabatosan működő **AGRAR-DRILL vetőgépeket,** szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T.

gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilo- kat, gőzmagánjárókat, gazdasági malmokat, szivógaz- motorokat 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az **AGRARGLOBUS** MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1137

Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.

Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST

TELEFON: József 153-54, József 153-76 és József 125-79

MOST RENDELJEN ESŐT

JÖVŐ NYÁRARA GAZDASÁGÁBA

a Mezőgazdasági Öntöző R.-T.-nél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz., II. Telefon: 28-38, 201-34 5827

Távirati cím: Zalaphoenix

PHOENIX és ZALA öntöző-berendezés stb.

2

„R szerz Hirla közle elár statis inga zemu járás erős tura szer ket birt had hog isu J pe ká a po az tag os m az fo in is n r t l i

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

portot egy- bérlő üzle része ma- ból kell t másikat m 1. Az a letet köt, e hosszabb o esztendő mitásaiba 2. A bu miért kell beavatkoz 3. Miért egyedüli m mikor ma- bizonyos? 4. Miért szetes és j- ból a kevés eltávolítja? 5. Miért kivétel és jótétemény- és aki a ma is a rossz gabonáját. 6. A buza 40 aranykor- uton példán- akkor a birt- adóterhek m mult esztend- is teljesítet- katasztrófa e alkalmazottak átszámítást t- Ugyancsak, házat vagy- hogy példán- számítva törle- is alkalmazm- való átszámít- sodnának, me- éveken belül- fog a 30 ar- versenytől egy- gazdaság ut- van. De nem- akik a földre- sok ügyvédi- gyoni nyomás- költségekbe- több birtokon- sági épületek- igen nagy köl- 7. Ne felejt- folyamán péld- méltán mond- erejét kellően- ben a birtoko- adva, az egé- nyomorogtak- és a vagyony- részétől, mig- devalváció köv- rodott össze. 8. A világ b- men kívül hag- amit az utolsó- vedett. Az ara- tudom, 152-ön- hogy a méter- állapítjuk meg- csak 10 aranyk- 9. Nagyon ne- az az aranykor- nál 15,000, az- jelent. Ki fogja- kormány? De ak- hogy a kormány- állapításnál bef- szolidáció és a- 10. Korányi v- alkalmából az- ben rámutatott- dására és arra- legfényesebb pé- amely nagy pén- irat az ujságba- társadalmi össze- emlittem, a prof- jutni. 11. Alig érden- bérlő állítólag ak- szerződést vagy- tették annakidej- inkább szerződn- gukban áll kilép- nézve veszedelm- Mindent össze- a bérlőknek ez

portot egymástól. Tagadhatatlan ugyanis, hogy a nagybérlet üzleti alapokon áll, míg a kisbérlet túlnyomó része ma szociális alapon nyugszik, más szempontból kell tehát az egyiket és más szempontból a másikat megítélni.

1. Az a vagyonos üzletember, aki egy nagybérletet köt, előre tudja, hogy a bérlet 10-12 évi vagy hosszabb ciklusa alatt rendszerint legalább 1-2 rossz esztendő is szokott lenni, ennek veszteségét tehát számításában a többi esztendőkre elosztja.

2. A buzaárak magassága az egész világon fennáll, miért kell akkor éppen Magyarországon az állami beavatkozás?

3. Miért legyen a nagybérlet az üzleti világban az egyedüli mód, amely feltétlen biztos sikerre vezet, mikor más üzletágakban a siker nem egészen bizonyos?

4. Miért akadályozza meg az állam azt a természetes és jótékony szelekciót, amely az üzleti világból a kevésbé ügyes és kevésbé erős egyedeket eltávolítja?

5. Miért legyen csak a nagybérlet buzaáraszámba kivétel és miért ne részesüljön ugyanilyen állami jótéteményben az a birtokos, aki maga gazdálkodik és aki a mai árakon kénytelen megvásárolni maga is a rossz termés folytán hiányzó konvenció gabonáját.

6. A buza aranyparitása ma csaknem eléri a 40 aranykoronát, ha tehát a haszonbérlet autoritativ uton például 20 aranykoronába állapítatnák meg, akkor a birtokosok a mai nagy jövedelmi és vagyonadóterhek mellett ma, mikor sokan már kifizették a múlt esztendő adót, sőt mitőbb már az idei adóra is teljesítettek fizetéseket, szükségképpen vagyoni katasztrófa elé állítatnák. Ne felejtjük el, hogy az alkalmazottakat is buzában fizetik. Az aranykoronaszámítás tehát ezekre is ki kellene terjeszteni. Ugyancsak, ha valaki ma valamit, például birtokot, házat vagy gépet vásárol és arra kötelezte magát, hogy például a vételár három éven belül buzában számítva törleszti le, az ilyen adásvételi szerződésekre is alkalmazandó volna szükségképpen az aranya való átszámítás, amiáltal az eladók rendkívül károsodnának, mert a buza világaritása legközelebbi éveken belül minden emberi számítás szerint nem fog a 30 aranykorona alá süllyedni. Az orosz versenytől egyelőre nem kell félnünk, mert a mezőgazdaság ott még nagyon dezorganizált állapotban van. De nem is volna méltányos a földbirtokosokat, akik a földreformban, a haszonbértelemelemben elég sok ügyvédi és perköltséget fizettek, most újabb vagyoni nyomásnak kitenni és újabb per és ügyvédi költségekbe belevinni, már csak azért is, mert a legtöbb birtokos a háború folyamán tönkrement gazdasági épületek karbantartására még több éven át ugyanis igen nagy költségeket okoz.

7. Ne felejtjük el, hogy a nagybérlet a háború folyamán példátlan konjunkturát élveztek, úgy hogy méltán mondhatók képtelennek az, aki vagyoni erejét kellően kifejezteni nem tudta. Ezzel szemben a birtokosok, akiknek földje haszonbérbe volt adva, az egész háború alatt a devalváció folytán nyomorogtak, majd meg lettek fosztva a földreform és a vagyonváltás révén vagyonuk tekintélyes részétől, míg a földbérlet ingó vagyonváltása a devalváció következtében majdnem semmivé zsugorodott össze.

8. A világ buzaármegítélésénél nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a nagy árcsökkenést sem, amit az utolsó esztendőben maga az arany szenvedett. Az arany világaritása Angliában, ha jól tudom, 152-ön áll, ami voltaképpen annyit jelent, hogy a métermázsza buza árát 20 aranykoronába állapítjuk meg, annak vásárlóereje tulajdonképpen csak 10 aranykoronát fog jelenteni.

9. Nagyon nehéz megmondani azt is, hogy mi is az az aranykorona, az adófizetésnél 17,000, a vámnál 15,000, az újságban pedig 14,500 papirkoronát jelent. Ki fogja az igazi értékét megállapítani? A kormány? De akkor állandóan ki leszünk téve annak, hogy a kormányt különböző érdekesoportok a megállapításnál befolyásolják, hol marad akkor a konszolidáció és a társadalmi béke?

10. Korányi volt pénzügyminiszterünk eltávozására alkalmából az újságokban kitűnő cikket írt, amelyben rámutatott a magyar társadalom szovjetizálódására és arra a veszélyre, amely onnan ered. Ime a legfényesebb példa a nagy haszonbérlet szovjetje, amely nagy pénzüsszeggel rendelkezik, cikkeket írat az újságban és azok lekötöztetik meg nagy társadalmi összeköttetési révén, továbbá, mint már említettem, a proletárok előretolásával akar céljaihoz jutni.

11. Alig érdemes reflektálni arra, hogy sok nagybérlet állítólag akarata ellen kótt buzaáraszámba szerződést vagy egyezséget, mert ezek nem is említették annakidején, hogy aranyban szeretnének inkább szerződni, ez tehát nevésséges és szabadságukban áll kilépni a bérletből, hogyha azt reájuk nézve veszedelmesnek tartanák.

Mindent összefoglalva, tehát abszolúte elvetendő a bérletnek ez a kívánsága, annyival is inkább,

mert a haszonbérleti szerződésekben majdnem kivétel nélkül benne van az, hogy elemi csapás esetén nem igényelhetnek bérleszállítást és így joggal mondhatjuk, hogy ennél a csoportnál pusztán egy esztendő rossz termés nem indokolja állami beavatkozást, mert hiszen ha a haszonbérlet 20 aranykoronába volna megállapítva és a buza lemenne 15-re, akkor vóln azt kívánhatnák, hogy az állam engedélyezzen haszonbérleszállítást, mert a bérlet tönkremennek. Ezek az urak elfelejtik, hogy valamikor előbb-utóbb a buzaárak le fognak menni, de akkor nem fogják a földbirtokosoknak 15 koronás buzaárak mellett azt javasolni, hogy a kormány emelje fel a haszonbérlet buzaárát 20 koronára.

Ugyanezen okok szólnak amellet is, hogy fölölleges a nagybérletnek még moratóriumot is engedélyezni, az egyévi rossz termés ezt egymagában még nem indokolja.

Egészen más szempont kell azonban, hogy minket vezessenek a második csoport megítélésénél. A kisembert nem üzleti szempontból, hanem szociális szempontból juttatunk földhöz, hanem támogatunk kell. Ez a támogatás azonban szintén nem állhat abban, hogy a buzaárakat aranykoronákra számítsuk át, még pedig a következő okokból:

A kisbérlet ugyanis Magyarországon elsősorban terménybérlet volt, mert hiszen a kisbérlet eredete az, hogy az egyik kisember bérbeadta a földjét, vagy annak egy részét egy másik kisembernek és attól terménybért kapott, amelyet ő megvett. Már most kérdem, vajjon tudnának-e ezek az emberek aranykoronát enni?

Az az ellenvetés, hogy a kisbérlet nagy része ma a földreform folytán nem ebbe a kategóriába tartozik, mert nem kisembernek, hanem az államnak vagy nagybirtokosnak fizet, igaz ugyan, de gyakorlatilag nem hiszem, hogy sikerülne keresztülvinni azt, hogy egy és ugyanazon község határában az egyik kisbérlet terményben fizessen, a másik pedig aranykoronákban. Nincs tehát más módszer, mint a moratórium.

A moratórium megadása iránti rendeleteknek tehát a következőképpen kellene megalkotva lennie:

1. Hogy csak 50 holdon aluli haszonbérlet kaphatnak moratóriumot. Az 50 holdas határt, amelyet igazában véve 60, vagy 80-ra is lehetne kiterjeszteni, igazoltat teszik a konkrét viszonyok és különösen az, hogy a földreformban is 50 holdnál kezdődik a kategóriahatár.

2. Pontosan meg kell állapítani azt, hogy a moratórium csak a még ki nem fizetett haszonbérletre vonatkozik.

3. A fizetés a moratórium lejártával olyképpen eszközözendő, hogy a haszonbérlet egyik fele aratás után, 1925. szept. 1-én, másik fele kukoricatermes után, 1926. január 1-én legyen esedékes.

4. Az a bérbeadó, akinek haszonbérbeadott birtokán kívül más olyan vagyona nincs, amiből megélhet, az illetékes bíróságtól kérheti azt, hogy az ő haszonbérletjére nézve a moratórium hatálya egészen vagy részben felfüggesztessék.

Ez az utóbbi pont azért szükséges, nehogy öt-holdas kisgazdák, akik egész birtokukat bérbeadták, 1926. jan. 1-ig éhenhaljanak.

Végül még figyelembe veendő, hogy teljesen téves az a nézet, hogy a bérlet vagyoni erejét az idei rossz termés katasztrófászerűen megrendítette volna, hiszen a bérlet állapotát is tenyészett és hizlat és azokat eladhatja, továbbá jó volt az idei kukoricatermes és a kukoricának ma igen jó ára van, amely a buza árának a felét éri el, sőt azt legközelebb előreláthatólag túl is haladja, míg békében az arany a kettő között a kukoricára nézve sokkal kedvezőtlenebb volt és ugyanez áll a burgonyára nézve is.

Festetics Sándor gróf.

A buzanemesítés kérdése a nemzetgyűlésen.

Bugyi Antal Szentés város nemzetgyűlési képviselője a nemzetgyűlés f. 6. január 27-i gyűlésén a költségvetési vitában felszólalván, a magyar vámalomipar nevében tiltakozott annak forgalmi adóval való sújtása ellen és azt javasolta a kormánynak, hogy az őstermelőket nyíltan adóztassák meg és ne a vámmalom ürügye alatt. Az őstermelők megadóztatására való felhívás folytatásaként rátért a buzanemesítés kérdésre és azt a nézetét fejtette ki, hogy a tulhajtott nemesítés megromtotta a magyar búzát, amit szerinte az is igazol, hogy a malmok külföldről sok panaszt kapnak a magyar liszt minőségének romlásáról. A nemesítésről szóló ez a felszólalás nem tartalmaz új dolgot, azt hallottuk már a budapesti nagymalmok berkeiből is, így Bugyi képviselő ur csak elismételte azt, amit egy ízben az őrlési forgalom engedélyezésének alátámasztása érdekében a budapesti nagymalmok vetettek a köztudat felé, amivel azonban maguk alatt vágják a fát, mert a magyar liszt hírnevének ezek a nem igazolt állítások nagyon sokat ártottak. Hogy a magyar búzát

kifogásolták volna külföldön, azt még hitelesen sehol sem hallottuk, ha történt kifogás, az csak a liszttel szemben történhetett, amit tudvalevőleg a malmok állítanak elő és nem a buzanemesítők. A hibát Bugyi képviselő urnak tehát erről az oldaláról kellett volna keresnie és erre vonatkozólag még segítségére is lehetünk volna, rendelkezésére bocsátván a Budapesti Székesfővárosi Sütők Ipartestülete elnökségének az OMGE növénynevelő bizottságához intézett következő tartalmu levelét:

„A magyar buza minőségének megállapítása ügyében megtartott ülésen a sütőiparosság meghívás hiányában részt nem vett, már pedig szerény véleményünk szerint a sütőiparos volna e tekintetben talán a legilletékesebb szakértő, mint aki a magyar búzából készült lisztet feldolgozza és így annak minőségét alaposan ismeri és arról ítéletet tud mondani. Az ülésen résztvett malomigazgató urak a buza minőségének romlásáért a tulhajtott buzanemesítést hozták okul fel, véleményünk szerint azonban a magyar búzából őrlött liszt minőségét a malmok politikája befolyásolja elsősorban. Malmaink 1923-ban 25-30%-os kiörlésű lisztet hoztak a piacra, ezzel a liszt típusokkal, miután a liszt szép és jó volt, úgy a bel-, mint a külföldön meg voltak elégedve. Londonban p. o. a királyi udvar kizárólag a magyar lisztet használta készítményeihez, de amióta a malmok 45%-os kiörlést vesznek ki a búzából, a különböző számú liszt típusok hasznavehetetlenek, külföldi versenyképességüket elvesztették. A sütőiparosság e részbeni panasza meddő maradt, a malmok figyelemre sem méltatták és így örvendünk, hogy maga a közvélemény és az illetékes mezőgazdasági tényezők ébrednek a tudatra, mely körülmények tették tönkre a magyar liszt elismert jó hírnevét. Amíg 1923. évben a kettős lisztből szép fehérbélű sűtéményt, a hatos lisztből pedig szép félhársa kenyert sűtöttünk, ma a 45%-os kiörlésű lisztből csak a jobb minőségű lisztet feljavításával adhatunk rendes sűtéményt és kenyeret. A malomigazgató urak védekezése általánosságban meg nem áll, mert egyes vidéki malmok liszttermékei ma is kifogástalanok. Feltételekkel amúgy adunk kifejezést, hogy jövőben a sütőiparosokat érdeklő szakkörökben megtartandó ülésekre ipartestületünket is bevonni sziveskedjék. Budapest, 1924. június 2-án. Teljes tisztelettel Deutsch elnök s. k. Márkly főjegyző s. k.”

A sütőiparosok nem foglalkoznak sem buzanemesítéssel, de nem is malomérdekelték, így az ő szakvéleményük teljesen pártatlannak tekintendő. A Budapesti Sütőiparosoknak ez a levele eddig a nyilvánosságra nem került, mert ha a malmok a sütőiparosok megállapítása szerint helytelen őrlési politikát folytatnak, ezt nem kívántuk a külföld előtt is dokumentálni, nehogy a magyar liszt hírnevének ezzel ártsunk. Miután azonban az önvédelem az ismételt támadással szemben mindenképpen jogosult, ennek a levélnek a tartalmát okvetlenül a nyilvánosságra kell hoznunk.

Ezzel kapcsolatban ki kell térnem a Pesti Tőzsde 1924. december 4-iki számában megjelent cikkeire is, amely ugyancsak a magyar buzanemesítés kérdésével foglalkozik állítólag e „szakmának egyik legismertebb vezetőegyénsége” nyilatkozata alapján. Eszerint a Székács-féle nemesített buza alapanyaga nem a tiszavidéki buza, hanem az angol square-head buza, amely tudvalevően nem olyan sikérsű, mint a tiszavidéki buza és a Székács-buza azért nem olyan jó. Ugyanez az állítólagos szakmabeli vezető egyéniség a német nemesítéssel foglalkozva reklámot csinál a külföldi nemesített gabonaféléknek és azt állítja, hogy Németországban a növénynevelés több százéves multra tekinthet vissza és már a napoleoni háborúkban is panaszkodtak a németek, hogy a hadműveletek nemesített vetéseiket teljesen tönkretették.

Nem tudom, hogy a Pesti Tőzsde idézett szakmabeli vezető egyéniségét honnan szedte, de szaktudásához mindenesetre erős kétség fér. Minden valamire való magyar gazda — ha nem is nemesítő — tudja, hogy a Székács-féle nemesített búzák alapanyaga az árpádalmi (Csongrád m.) tiszavidéki gazdasági buza. Székács Elemér ebből a búzából, mint alapanyagból 1906-ban kezdte a nemesítést, 214 tővet választván ki. Azt mondani tehát a Székács-búzákról, hogy azok idegen, angol búzából tenyészettek ki, ha nem rosszakarat, akkor mindenesetre nagyfokú tudatlanság és csak sajnálatos, hogy magukat tekintélyesnek tartó és a nagyközönség által is elismerten nívós lapok nem válogatják meg jobban ugynevezett „szakférfiaikat”. „A magyar növénynevelés” címen 1921-ben megjelent könyvem 236. lapján Székács a külföldi búzáról következőleg nyilatkozik: „Tekintve a magyar buza hibáit... önként merült fel a megoldásnak az a módja, hogy bőtermő külföldi búzák termelését kíséreljük meg. Ezzel már sokan próbálkoztak, de az eredmény legtöbb esetben meddő maradt... a malmok lisztminősége mélyen alatta marad a magyar búzáknak, úgy hogy a malmok nem vásárolják szivesen a legfeljebb magyar búzával keverten használhatják. Mi tehát a teendő?... Ha a magyar búzát javítani kívánjuk... leghelyesebb a hazai búzából kiindulnunk és így a nemesítés alapanyagát a hazai búzákon kell keresnünk... Így jártak el Árpádalmán is”.

A tiszavidéki búzából előállított Székács-búzákat kiválóságát különben éppen Bacher Emil, a Viktóriamalom elnökgazgatója maga emelte ki az OMGE növénynevelő-bizottságának múlt évi gyűlésén, midőn az ott bemutatott Székács-búzára azt mondta,

hogy az a legkiválóbb acélos buza és csak most látja, hogy tulajdonképpen mi is az a nemesített buza.

Itt van a hiba tehát, hogy a malmok mindenféle és számos gazdaság termelte puha buzáról azt hiszik, hogy az nemesített, holott ezeknek a nemesítéshez semmi közük. Ellenkezően éppen az a kívánatos, hogy a korai nemesített buzafajták az elterjedt puha buzákat teljesen kiszorítsák.

Visszatérve a Pesti Tőzsde szakférfiára, a második baklövést az illető akkor követte el, mikor a német növénynemesítésről azt állítja, hogy az már többszáz éves és a napoleoni háborúk idején már nemesített buzátlak voltak Németországban. Európában legelőször az angolok foglalkoztak növénynemesítéssel és Knight András volt az, aki 1787-ben e térré lépett, míg Németországban a szántóföldi növénynemesítés csak 1849-ben indult meg, tehát világhódító Napoleon katonái nemesített buzákat, rozsoakat, vagy árpaakat semmi esetre sem taphoshattak le.

Sajnos, hogy szakkérdések nálunk kevés tárgyalgossággal, annál nagyobb felületességgel tárgyalatnak némelyek részéről és ami még sajnálatosabb, hogy az ilyen felületes állításokat a tájékozatlan nagyközönség valóságának hiszi. Az ilyen valótlan és tendenciózus beállítások mérhetlen károkat okoznak a köznek, amelyeket reparálni és helyrehozni sokkal nehezebb, mint előidézni.

Fabricius Endre.

VEGYESEK.

Kinevezés. Bánvárh Sándor gazdasági főtanácsost, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatóját a kormányzó az V. fizetési osztályba nevezte ki.

Elismerés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére S. Bálint Györgynek, a Makói Gazdasági Egyesület elnökének és Görbe Sámuelnak ugyanazon egyesület pénztárnokának hasznos közéleti tevékenységükért elismerését nyilvánította.

Házasság. Radits Antal, a „Selecta” Magtermelő Részvénytársaság főintézője és Busits Márta, Busits Józsefnek, a sőregi uradalom jószágigazgatójának leánya január hó 31-én házasságot kötöttek.

Üllmann Adolf báró meghalt. Üllmann Adolf báró, a Magyar Általános Hitelbank elnöke f. hó 5-én Budapesten meghalt. Az elhunyt egyike volt Magyarországnak legnagyobb közgazdasági, illetve pénzügyi tekintélyeinek, akinek közel félszázados munkásságát nemcsak a társadalom méltatta, hanem a legfelsőbb helyen is többrendbeli kitüntetéssel honorálták. F. hó 8-án temették nagy részvét mellett a kerepesi-úti izraelita temetőben. A pompás, diszes temetésen a közgazdasági életünk számos előkelő vezető egyénisége megjelent s hatalmas gyászoló tömeg kísérte utolsó útjára az elhunytat.

Halálozás. Juvencák Gyula ny. jószágfelügyelő, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa 84 éves korában Szentesen január hó 18-án elhunyt. Mint a Karolyi Alajos gróf-féle nagymagocsi uradalom gazdatisztje kezdte pályáját, a birtoknak osztálya után pedig Berchtold Lipótné grófné árpádhalmi uradalma élére került, ahol hamarosan jószágfelügyelővé lépett elő. S így 46 évig szolgált a Karolyi gróf családot, azután pedig nyugdíjba ment. Temetése január hó 20-án volt egész Szentese város közönségének s a környékbeli gazdatisztoknak nagy részvéte mellett. Az egyházi szertartás után Székács Elemér m. kir. gazd. főtanácsos, OMGE alelnök Berchtold Lipótné grófné uradalmának jószágigazgatója bucsuztatta el az uradalmi tisztikar és a gazdatisztok nevében, a puritán gondolkozású és nemes jellemű gazdatiszt, aki példát mutatott arra, hogyan kell egy igazi gazdatiszt pályát betölteni. Hivatalában szigorú és erélyes volt, mindennek ellenére alárendeltjei elismerését és szeretetét bírta, igen sok gazdatiszt nevelődött fel vezetéseszellemében.

K. K.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság (Budapest, V., Markó-utca 16.) újabbán a következő ügyekben tűzött ki nyilvános tárgyalást. Sorra kerül: február hó 12-ik napján d. u. 4 órakor Tiszadada község földmegváltási ügye (kapcsolatosan Edelsheim Gyulay Lipót gróf vagyonvaltságával). Nemeskeresztúr földmegváltási ügye.

Kárbeeső szakbizottsági elnökök kinevezése. Somssich László gróf, az OMGE elnöke, a Gazdák Biztosító Szövetkezete kötvényfeltételei 8. §-ának b) pontja értelmében a vitás esetekben dönteni hivatott szakbizottsági elnökökül 1925. évre a következőket nevezte ki: Mezőgazdasági tüz- és jégkár ügyben: Ajkay Elemér fb. Uranyujfaln, Bárány Imre okl. gazda Sérfenyősziget, Bauer Mihály fb. Herény, Bibó Dezső fb. Szunyogpuszta, Csuhás Béla fb. Bodakajtor, Czító Győző áll. urad. jószágig. Gödöllő, Fabricius Endre gazd. főtan., OMGE főtitkár, Budapest, Faragó István nagybirt. Gátér, Fónay Lajos urad. felügyelő Pécs, Förster Lajos fb. Budapest, Gombos Gyula jószágig. Gödöllő, Gramling Alajos jg.-felügy. Uj-

kigyós, Határ Károly urad. jg.-ig. Budapest, Helfer Pál jg.-ig. Börgönd, Hulmány Gyula főintéző Seregélyes, Irmler Miklós urad. tanácsos Öreglak, Jászay Imre fb. Külsőbáránd, Kacsokovics Lajos gazd. főtan. Kaposvár, Katona György dr. fb. Sárospatak, Keményfy János bérlő Ujhódos, Kenessey Miklós fb. Balatonkenese, Kintzly Sándor fb. Poroszló, Kun András, Karácsónd, Lalovits Miklós fb. Szombathely, Kádár Árpád gazd. tan., egyes. ig., Szentés, Lázár Dezső gazd. főtan., egyes. elnök, Hódmezővásárhely, Meyer Oszkár fb. Bónyrétafalva, Mihályi László fb. Makk-pia, u. p. Csép, Mutenbacher Emil dr. gazd. főtan., OMGE ügyv. h. igazg. Budapest, Nádosi Elek fb. Görögfal, Nágel Henrik fb. Mezőkovácsháza, Nyáry Kálmán urad. főtitkár Zalapölöske, Pintér Jenő fb., jg.-ig., Ragály, Radó Lajos fb. Répcelak, Ráth József fb., G. E. elnök, Kunagota, Reviczky József fb. Nyírmártonfalva, Rhédey Zoltán urad. ig. Búdszentmihály, Rónay Imre fb. Kiszombor, Sárközy Aladár áll. urad. jg.-ig. Mezőhegyes, Schmitt Elek püsp. urad. ig. Pécs, Stádlér János fb. Zalatornok, Szentpétery Jenő jg.-ig. Sándorfalva, Takács Mihály urad. jg.-ig. Gichathalom, Thóbiás Gyula dr. fb. Alsófüged, Trázy Géza fb. Debreceen, Walla Tibor fb. Kardosrét. **Műszaki, épület- és gyári tűzkárügyben:** Almássy Balogh Lóránd okl. építész Budapest, Bach János építész Budapest, Barta Károly vill. berend. gyáros és vállalk. Budapest, Bathory István okl. építész Budapest, Becsey Antal okl. gépészmérnök Budapest, Fischer József építész Budapest, Luib Kálmán gépészmérnök, gyárigazgató, Budapest, Markóczy Lajos gépészmérnök Budapest, Szesztay László okl. mérnök, műegy. tanár, Budapest, Varsányi Emil dr. okl. gépészmérnök, műegy. tanár, Budapest. **Kereskedelmi, művészeti, háztartási stb. tüz- és betörési kárügyekhez:** Buder József „Hangya” igazg. Budapest, Csányi Károly iparműv. igazg. Budapest, Előd Tádé üveg- és porcellángyáros Budapest, Eörssey Ferenc Magyar Mezőg. Szöv. igazg.-ja Budapest, Földváry Imre nagykeres., cégtulajdonos Budapest, Gróh István iparműv. isk. főigazg. Budapest, György Kálmán iparműv. társ. igazg. Budapest, Halász József Magyar Mezőg. Szöv. igazg. Budapest, Ignáth József Pannónia Fogy. Szöv. vezérigazgató Budapest, Kertész Tódor nagyk., cégtulajdonos, Pausch Aladár nagykeres., cégtulajdonos Budapest, Szénássy Gyula nagykeres., cégtulajdonos Budapest, Wittenberger Adolf áll. zálogházi igazg. Budapest.

A „Hangya” új elnöke. Deseuffy Emil gróf, a „Hangya”-nak éveken át volt elnöke, egészségi állapota való hivatkozással, lemondott az elnöki tisztéről. Az így megüresedett elnöki székbe a „Hangya” igazgatósága legutóbbi gyűlésén Zichy Aladár gróft választotta meg. Az elnöki állásból távozó Deseuffy Emil gróf továbbra is megmarad a „Hangya” igazgatósági tagja s a szövetkezeti munka irányításában a jövőben is résztvesz. Az új elnök Zichy Aladár gr., aki a keresztény szövetkezeti központok megalakításában és a szövetkezeti mozgalomban vitt vezető szerepénél fogva a magyar közgazdasági életnek közismert kimagasló egyénisége lett, már évek óta tagja a „Hangya” igazgatóságának. Elnökké választásával tehát a Karolyi Sándor lobogóját a szövetkezeti szellem régi, tiszteletreméltó vezető embere kapta kezébe, akinek működése élbe az egész szövetkezeti tábor a legszebb reményekkel tekint.

A Makói Gazdasági Egyesület jubileuma. Ünneplés keretében tartották meg a Makói Gazdasági Egyesület 25 éves fennállásának évfordulóját. A jubilaris ünnepség díszközgyűlés keretében folyt le, amelyen a földművelésügyi miniszter képviselőjében Schandl Károly dr. államtitkár, továbbá Purgly Emil főispán és Rubinek István nemzetgyűlési képviselő vettek részt. A hatóságok és a vármegye képviselőin kívül az egyesület székfőnökének hatalmas termét a gazdatársadalom zsúfolásig megtöltötte. Az ünnepi díszközgyűlést Petrovics György nemzetgyűlési képviselő, az egyesület elnöke nyitotta meg, ramutatva beszédében az egyesület 25 éves fejlődésére. Az ünnepi beszédet Schandl Károly államtitkár tartotta meg. Beszédében történelmi sorrendben sorakoztatta fel a gazdasági egyesületeket és hangoztatta a gazdasági szervezetek szükségességét, a hitelszövetkezetek nagy fontosságát. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Purgly Emil főispán meleg szavakkal köszöntötte a gazdatársadalmat. További kitérőt munkára hívta fel az egyesület minden tagját a jövő nagy munkájában. Rubinek István nemzetgyűlési képviselő, Tarnay Ivor Csanádmegye alispánja és Nikolszky Jenő dr. polgármester tartottak még beszédet, amelyek után ismét Schandl Károly államtitkár emelkedett szólásra. Közölte az egyesülettel a kormányzó elhatározását, mely szerint az egyesület elnökét, Bálint Györgyöt és az egyesület pénztárosát, Görbe Sámuelt az egyesület működése körül kifejtett munkásságuk elismeréséért aranyéremmel tüntette ki. Az ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget.

Szakelőadás. A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatisztai Kör f. év február 17-én Székesfehérvárott a Vörösmarthy kör nagytermében (Kossuth-u. 14.) szakelőadást rendez, melyen minden érdeklődőt szívesen látnak. Tárgysorozat: A sertés-

tenyésztés és hizlalás és a hussértényesztés. Előadó enesei Dorner Béla min. tan. kir., gazd. főigazgató. A rét- és legelőjavítás időszert kérdései. Előadó Benkő Pál kir. gazd. főfelügyelő. A baromfityenyésztés és mesterséges tojáskeltetés. Előadó Wolf Sándor vezérigazgató.

Cukorrépa munkások. Cukorrépa művelést szakmányba keres gyakorlott hozzátérő munkásokkal 17 év óta ezzel hivatásszerűen és elismerten szép terméseredményekkel foglalkozó vállalkozó, versenyképes feltételekkel és áldásos munkakivittel. Megkeresések Tóth János cukorrépa művelési vállalkozó, Békéscsaba, Vozárik-utca 3.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jöhrü Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatkozva szobánként 20% kedvezményt adunk. Rémi szálloda Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.

A 42 év óta fennálló Fischer J. részvénytársaság zsák- és ponyvagyarat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönző intézet.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

Burgonya és burgonyaművelési gépek kiállítása burgonyavetőmagvásárral egybekötve f. hó 15. és 18-án Tözsdepalota Zoltán-utcai oldalán megtartatik. Ünnepléses megnyitás szakelőadással kapcsolatosan 15-én, vasárnap, d. e. 11 órakor. Rendezi Schönmácz.

Felkérem azokat a volt kollégámat, kik velem a budapesti felsőbb szőlő- és borközönségi tanfolyamot az 1908. évben végezték, hogy a március 22. (tenyészállatvásár) körüli időben rendezendő találkozó előkészítése miatt, címükkel velem sürgősen közöljék. Kovács Béla földbirtokos, Berencsepuszta, u. p. Karád.

Közgazdasági és pénzügyi hírek.

Az Első Magyar Részvényserfőződe f. hó 3-án tartotta meg a Moktár üléstermében rendes évi közgyűlést, melyen az elfogadott zárszámadások alapján részvényenként 5200 korona osztalék kifizetését határozta el. A szelvények f. hó 5-től kezdve válthatók be a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

NYILTTER.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

ROYAL NAGYSZÁLLODA BUDAPEST

Szobáink városi és interurban telefonberendezése elkészült

Fürdőszobás, hideg-melegvízes és szerényebb olcsóbb szobák

Földbirtokosok találkozóhelye

7240

Gazdasági épületek, lakóházak

tervezése és építése, vidéken is.

Földmérések és parcellázások.

Berger és Haller okl. mérnökök, építési vállalkozók Budapest, VI., Szív-utca 11. szám.

TELEFON: 48-32 1000 Költségvetés díjtalan

Dunántúli nagy uradalom vezetését

Jószágigazgatói hatáskörrel átvénné teljes felelősség mellett, középkorú, keresztény, okleveles, felmondatlan állásban levő, erélyes, elismert jó gazda, uradalmi főtitkár. Elsőrendű referenciákkal rendelkezik. Megkereséseket „Jószágigazgató 7269” jelgélén a kiadóhivatalt továbbít. 7269

Gőzekeztetésre, cséplésre

Elsőrendű POROSZ KÖSZÉN

Legalcsóbb „FLAMMA”-nál

Okvetlenül kérjen ajánlatot! 7275

Levél- és sürgönycim: FLAMMA, Budapest, VI., Teréz-körút 43. Telefon: 43-27

Pes 250-300 d Ertekezni leh pest, Diez

Negyves, sötét, alud lippiz beltenyésztes Báro Gutm Jóságigazg

Jutányos é 250 kat. helyi bekebel holdankint 15 ben. Erdemle kivonat — ka biróság igazol vonakozolag. Csak köz dalmi intéz Leveleket kiadóhivataláb

Nag név telje gő rend desél alatt

Kétéves s Ripária Port velésügyi Minisz hazai emódi te-lepánkról Emódi Sz Budapest, Tel

KERESK Rovat Budapesti gabona Gabonaszállítónak magvak piacán az üz dozó volt. Zárlat felé néhány vagon buzát magasabb árért. A ter kereslet csak zab é pesti paritásban kg. Buza 76 kg.-os: tisz pestvidéki 5950-597 6075-6100, fejeérmeg 5100-5150, takarmár 5050, zab 4300-445 3150, korpa 2400-24

CHI Az összes Egyszerű a Megrendelés

Pestkörnyéki birtokba

250-300 drb juh legelőre felesbe elfogadtatik. Értekezni lehet: **Linkes Gusztáv** százados, Budapest, **Disz-tér 18.** Telefon 652. 352. mellékalomás.

Négyéves, tenyészigazolvánnyal ellátott, 164 % magas, sötét, almásszürke, importált, tiszta véru

lippizai tenyészmén

beltenyésztés elkerülése végett **eladó.**
Bárá Gutmann László zalabéri uradalma Jóságigazgatósága, Pakod, Zala megye. 7279

Jutányos évi kölcsönt kaphat földbirtokára!

250 kat. holdtól feljebb tehermentes birtokra — első helyi bekebelezésre — kedvező évi kamattal, holdankint 15-20 dollárt, dollár- vagy koronaértékben. Érdemleges tárgyaláshoz — hiteles telekkönyvi kivonat — kataszteri birtokív és a földbirtokrendező-birodság igazolása szükséges, az esetleges földreformra vonatkozólag.

Csak közvetlen tulajdonossal vagy uradalmi intézőséggel tárgyalok.

Leveleket „Bankigazgató 7268” jellegre a Köztelek kiadóhivatalába kérek. 7268

Nagy teljesítőképességű, kitűnő gyártmányu, névleg 16 HP, használt, gyárilag kijavított, teljesen üzemképes

gőzeke

rendkívül jutányos árért **eladó.** Érdeklődések „Használt gőzeke 7284” jel alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7284

Kétéves szőlőoltványok

Riparia Portalis alanyon. A magy. kir. Földművelésügyi Minisztérium által ellenőrzött fajták, valamint

hazai sima vesszők

emódi telepünkről **eladók** Megrendelések eszközölhetők:

Emódi Szőlőtelepítő R.-T.-nél

Budapest, V., Széchenyi-utca I. szám. Telefon: 154-44, 154-45 7281

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Rovatvezető: **Rege Károly dr.**

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdasági Szövetkezeti Gabonaosztályának jelentése.) 1925. február 9. A kenyérmagvak piacán az üzlet nehezen indult és az irányzat ingadozó volt. Zárhat fel azonban kissé élénkült a forgalom és néhány vagon búzát és rozst vettek átlag 10,000 K.-val magasabb árért. A terményekké irányzata tartott. Élénkebb kereslet csak zab és tengeri iránt mutatkozott. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5975-6000, fejmegyei és pestvidéki 5950-5975, K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 6075-6100, fejmegyei és pestvidéki 6050-6075, rozs 5100-5150, takarmányárpa 4000-4200, sörárpa 4800-5050, zab 4300-4450, tengeri 3000-3050, köles 3100-3150, korpa 2400-2425 K.

Budapesti liszt- és őrléménypiac. („Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állattértékesítő R.-T. jelentése.) február 10. Lanyha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás búzaliszt 8600, nullás 8400, kettes 7800, hatos 6400, takarmányliszt 3300, korpa 2500, egyes rozsliszt 6500, 75%-os egységes rozsliszt 6000 K. volt kg.-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt.

Budapesti takarmányvásár. Febr. 10. (A székesfővárosi vásárgazgatóság hivatalos jelentése.) Rétiszéna II. r. 6 85,000-110,000, III. r. csomagolásra 40,000-80,000, muhar-széna 140,000-165,000, lucernaszéna 140,000-205,000, zabosbúkkönyeszéna 150,000-180,000, takarmányzalma (zab) 70,000, takarmányrépa 48,000-50,000, alomszalma 50,000-60,000, zsupszalma 110,000-115,000, zsupszalma 1 kéve 4800-5000 K.

Vetőmagvak. A magpiacon nem történt árváltozás, az érdeklődés ma is inkább az olajos magvak iránt nyilvánul meg.

Cukorpiac. A kristálycukornak belföldi nagyban eladási ára jelenleg adó és kincstári részesedés nélkül ab gyár kg.-kint 6200 korona. Külföldi cukor javuló londoni nyitási-jelentésekre jobb megítélésnek örvendett, azonban az üzlet minimális maradt. Német exporteurkor loko és január 16/10^{1/2}-17, március-április-május 16/9-16/10^{1/2}, cseh finom kristálycukor loko 17/4^{1/2}-17, március-április-május 17/4^{1/2} shilling.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi február hó 9-én. Felhajtás 702 drb magyar nagy vágómarha. Lanyha irányzat mellett az árak ismét 500-1000 K.-val olesóbbodtak kg.-kint. A bikák árai változatlanok. Eladatlanul visszamaradt 183 darab nagymarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint élő-súlyban: Bika, jobbminőségű 12,000-14,500, kivételesen 15,000-15,500, bika, silányabb minőségű 8000-11,500, tarka hizott ökör, jobb minőségű 13,000-16,500, kivételesen 17,000-17,500, középminőségű 8500-12,500, alárendelt minőségű 6000-8000, magyar tehén 7500-14,000, kivételesen 14,500-14,800, tarka tehén 6000-15,000, kivételesen 15,500-16,000, bivaly 7000-7500, növendék 4000-11,500, kiesotnozni való 3500-5500 K.

Budapesti szarvómarhavásár. 1925. február 6. Felhajtás: 135 drb élő belföldi szarvóborjú. A vásár irányzata lanyha volt, az árak kg.-kint 500-1000 K.-val csökkentek. Jegyzett árak: Élő borjú: Belföldi szarvó: I. rendű 21,000-22,000, kivételesen 23,000, II. rendű 18,000-20,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. február 9. Felhajtás 145 darab juh, egymint 100 darab hizalt úrjú, 45 darab feljavított juh. Eladatlanul visszamaradt: 100 drb hizalt úrjú. Jegyzett árak: Kg.-kint élő-súlyban: Feljavított juh 12,500 K.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdasági Szövetkezeti Sertésüzemének jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásárra a felhajtás 3728 darab volt, amely oly nagy mennyiség, hogy majdnem az egész heti szükségletet fedi. Eladatlanul visszamaradt 1795 darab. Az óriási felhajtás következtében az árak 1000-3000 K.-s árvesztéséget szenvedtek. Árak: prima urasági 21,000-22,000, prima szedett 20,000-21,000, közép 19,000-20,000, könnyű jobb 18,000, silányabb 16,000-17,000, öreg urasági nehéz 20,500, hus 19,000-20,000, beállítani való sülős 18,000-20,000, zsir 27,000-27,500, szalonna 23,000-23,500, sertésus 23,000-25,000. A keddi vásárra a felhajtás 2500 darab. Az irányzat igen lanyha.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac üzletelen, a vevők nem vásárolnak, az eladók pedig kifogytak készleteikből. Névleges ár kg.-kint 42,000 K. körül mozog.

Nyersbőr. A nyersbőrpiac lanyha. Árak: marhabőr 16,000-17,000, borjubőr 31,000 K. kg.-kint a budapesti piacon.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Tejes tej literje 5600-5800, tejszínhab literje 42,000-55,000, tejfel literje 20,000-26,000, vaj kg.-ja 80,000-90,000, nagyban 48,000-66,000, tehénturó kg.-ja 14,000-18,000, juhturó kg.-ja 36,000-40,000, hazai ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000-100,000, nagyban 64,000-70,000, hazai grói sajt kg.-ja kicsinyben 70,000-75,000, nagyban 45,000-50,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 50,000-58,000, nagyban 30,000-36,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke, drb.-ja 25,000-45,000, tyúk drb.-ja 55,000-70,000, hizott ruca kg.-ja 40,000, hizott lud kg.-ja 40,000, hizott pulyka kg.-ja 36,000, libamáj kg.-ja 70,000-130,000, ludzsir kg.-ja 56,000-60,000, tojás darabja 1400-1800 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 40,000-55,000, nagyban 30,000-40,000, ponty Ila kicsinyben 30,000-45,000, nagyban 22,000-28,000 K.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgrépa 2400-6000, petrezselyem 3500-6000, zeller 3500-3000, kalarábé 4000-5000, vöröshagyma 4000-5800, fokhagyma 28,000-40,000, cékla 2500-5000, fejeskáposzta 4000-5000, kelkáposzta 5000-8000, kelbimbó 30,000-34,000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint

3800-4000, nagyban q.-kint 310,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1900-2400, nagyban q.-kint 145,000, karfiol 14,000-22,000, torma 14,000-40,000, sóska 35,000-40,000, spenót 14,000-25,000, champingomba 60,000-80,000, alma 6000-20,000, körte 28,000, szőlő 40,000, dió 18,000-26,000, gesztenye 10,000-18,000 K.

Borpiac. A borpia változatlan.

Szesz és szeszitalok. A szeszület változatlan.

Zürich, febr. 5. (Devizazárlat.) Budapest 0'007175, Berlin 123'50, New-York 518'50, Bécs 0'0073, Prága 15'3125, London 2477, Páris 27'34^{1/2}, Milánó 21'46^{1/2}, Belgrád 8'45, Bukarest 2'70.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzfolyamán számítva 14'534'95 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. M. Fadd. A feleletet a „Köztelek” 7. számának Szerkesztői Üzenetek rovatában megtalálhatja. O. J.

Ceres. Utlevél feltételül kell. Többire nézve részletes felvilágosítást adhat Zsivanovits Béla chef de la Ferme, Adana, Turquie.

G. F. Satorkó. A hazai növénynevelés multjára és fejlődésére vonatkozólag szerezze be Fabricius Endre: Magyar növénynevelés című 30 ives és ábrákkal ellátott munkáját. Megrendelhető a „Pátrija”-nál.

K. S. Bugyi Antal nemzetgyűlési képviselőnek a költségvetési vita alkalmából elmondott tendenciózus felszólalására válaszunkat a „Köztelek” mai számában találhatja, ebből a kérdés való állását megismerhetik. F. E.

„Friss.” Szarvaságra hajló viszonyaink között a vetésnél különösen két dologra kell ügyelnünk, hogy 1 korán vessünk, 2. csak megfelelő vetőágyba tegyük a magot. Ennek a két követelménynek nem mindig tehetünk eleget. A régebbi gyakorlat azért inkább azt tartotta, hogy minél korábban vessünk, ha a föld nincs is arra a legjobb állapotában. Ujabbban azonban egyre több gazda inkább azon van, hogy ha valamivel később vet is, megfelelően előkészített talajba tegye a magot és ezzel a növény megfelelő fejlődését biztosítsa, míg a hideg, sáros földre bekenet magnak sorsa mindig kétes. Január 10-én hozzáfogni a tavaszi árpa vetéséhez, mindenesetre nagyon kora és aligha lesz valami jó eredményű, különösen, hogy hozzá még kedvezőtlen idő is járt. Azért meglehet, hogy különösen a mostani uralmú időjárásnál az ilyen tulságos korai vetésű árpa jobban sikerül, mint az idejében vetett, de épp úgy el is pusztulhat. Gy. J.

Szőlőhöz
CSEPEL

Cukorrépa-hoz
GLOBUS

Gyümölcsfához
ARBOR

Burgonyához
PAX

jegyű magasnyomású hátipermetező a legjobb.

Gyártja:
WEISS MANFRED
ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
CSEPEL 7173

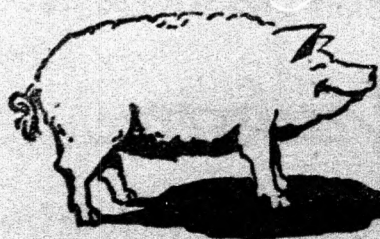
Részletes árajánlattal készséggel szolgál és kívánatra **vételekötözöttség nélkül díjtalanul a helyszínen** bemutatja

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Géphérszedelemi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-utca I. sz., I. em.
Telefon: József 153-54, József 153-76, József 125-79

CHINOIN gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára r.-t. UJPEST

Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

Malacok bélférgességére ellen:

Kebal

Az összes bélférgeket néhány nap alatt biztosan elpusztítja és elhajtja.

Egyszerű a kezelés! 1/2-1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait.

Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő!

Csak sértetlen CHINOIN-plombával ellátott doboz eredeti!

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.

Ajánl: eredeti észak-németországi takarmányrépamagvakat, cukorrépamagot, ólomzárólt lóhere- és lucernamagvakat és egyéb gazdasági vetőmagvakat

Sürgőnycim: Rozula
Telefon: 194-61 és 171-50

Egyedi kiválasztás után nemesített, Allamilag elismert **Präsident Krüger** vetőburgonyára előjegyzéseket elfogadunk. Megrendeléseket az előjegyzések sorrendjében teljesít: **Mándy Sámuel és Géza uradalmi jószágigazgatósága, Nyirbátor.** 7280

Villamos telepeket, berendezéseket tervezünk, építünk és karbantartunk. Rádió-berendezések. Szerelési anyagot, izzólámpát raktárról szállítunk

Hoffer és Szommer mérnökök
Budapest, VI., Eötvös-u. 29. 1575 Telefon: 49-03

ERDÉSZETI MAGVAK

és csemeték, gyümölcsfák és vadoncok, úgy belföldiek, mint külföldi eredetűek

SÁNDOR IMRE UTÓDÁNÁL: **BRUCK és MOLNÁR** magkereskedőknél
Budapest, Vilmos császár-ut 61. Telefon: 85-64 Székesfehérvár. Telefon: 337

Makói dughagyma fajtisza, valamint **hagymamag** szavatolt csiraképességgel, éppugy **édesnemes tormadugvány** a legolcsóbb napi áron.

Áruforgalmi R.-T., Makó
Postafiók: 18. Telefon: 48
Sürgőnycim: Mándi Makó 7197

Törv. védve

LUKRECIA

Lószerszám-festő és impregnáló

Általánosan elismert, legtekélyesebb és szolidan kalkulált legelőnyösebb **szerszámkenőcs.** Kb. 5, 12 1/2 és 25 kilós bádogkannákban kapható.

Gyártja és szállítja: 1735
Vad és Takács, Pestujhely

KEMNA J. GŐZEKEGYÁR

Budapesti iroda: VI., Vilmos császár-ut 51.
TELEFON: 91-21
SÜRGŐNYCIM: KEMNA 9121 BUDAPEST

Breslauer törzsgyáram **gyárt és szállít** azonnal, vagy a legrövidebb idő alatt saját gyártmányu, szabadalmazott

forrógőzekekészleteket

új, vagy használt, de gyárilag teljesen kijavított, szavatoltan üzemképes állapotban. Továbbá általánosan elismert, saját gyártmányu

tárcsásboronás Kultivátort 5 méter munkaszélességgel 16-os, 20-as és 24-es készletekhez és 2-75 méter munkaszélességgel 10-es, 12-es és 14-es készletekhez. Kapható továbbá mindenféle

ráakasztó- és szántókészülék valamint legújabb szabadalmazott **altalajturó** törés elleni biztosítással. Azonkívül kaphatók saját gyártmányu

forrógőzűtíhengerek, motoros utíhengerek minden nagyságban és súlyban, legújabb szabadalom szerint. Itt Budapesten állandóan dusan felszerelt raktáram van mindenféle **Kemna-géphez szükséges alkatrészekből** és **gőzekesodronyköte**lekből. Szíves megkeresésekre minden megkívántató felvilágosítással azonnal szolgálók.

Most jelent meg!

Minden gazdának és földbírtokosnak nélkülözhetetlen!

A KERESKEDELMII TRÁGYÁK TÖRTÉNELME, GYÁRTÁSA ÉS HASZNÁLATA

Írta: **Enesei DORNER BÉLA.**

Harmadik, teljesen átdolgozott és bővített kiadás, 508 oldalon, 177 szövegképpel.

TARTALMA:
A trágyázás tájparanesei. — Történelmi rész. — A növény táplálkozás élettana. — A műtrágyák. — A műtrágyákra vonatkozó általános tudnivalók. — A műtrágyák hatása, alkalmazása és használata. — A fontosabb kultúránövények műtrágyázása. (Kalászosok, kapasnövények, hüvelyesek, olajos-, fonalas- és gyógynövények, szilastakarmányok, rétek, kaszálók, legelők, szőlő, kertészeti növények, erdészet, halastavak.)

Az ATHENAEUM KIADÁSA.
Kapható minden könyvkereskedésben.
Bolti ára 182.000 korona.

Legújabb szakkönyvek!!!

Dorner: A keresk. trágyák használata	182.000
Weiser: A méz és viasz kémiaja	35.000
Kerpely K.: A régi jó gazdaságlagból	25.000
Ótvös: A visla és tanyása	58.000
Hulya-Marek: Állatorvosi belgyógyászat. II. kötet	308.000
Landgraf-Hankó: Tégazdasági tanácsadó	25.300
Drecker: A legújabb borítvány, magyarázatokkal	35.000
Beke L.: A burgonya termelése és nemesítése	42.000
Witthen L.: A hasartényenyéztés időszori kérdéseiről	8.400
Konkoly Thege S.: A világváros és mezőgazdaságunk jövője	14.900
Kovács Béla: Juhtenyéztés és gyapjulszám	35.000
Weiser-Zaitsek: Takarmányozás	140.000
Thoreczka-Wigand: A kert (Kertművészet)	42.000
Széchenyi gróf: A törpe gyümölcsfák ültetése stb.	42.000
Bány-Hidy: Az új földbírtoknovella és végrehajtási utasítás	140.000
Bartsch Ottó: Jövedelmesebb burgonyatermelés	25.000
Mezőgazd. újság: I. II. kötet. Jövedelmesebb	112.000
Ugyanaz. III. Jövedelmesebb	88.000
Schäfer F.: A motorképek szerkezete és kezelése	91.000
Szabó: Mezőgazd. géptan	84.000
Schandi J.: Az állattenyésztés enciklopédiája	55.800
Geszteyi Nagy László: Az Alföld gazdasági jövője	24.500
Bittera Miklós: Szerves trágyák, az istállótrágya, zöldtrágya	21.000
Aujesky Atadár dr.: Általános bakteriológia	84.000
Juhos L.: Általános mezőgazdasági üzemtan. I. II.	128.000
Bittera M.: Talajismereti jegyzet	55.000
Berrár M.: Állatorvosi sebészet II. kötet	315.000
Szabó Z.: A növények életmódja	35.000
Francó R.: A növények élete	55.000
Schandi J.: Gyapjulszám	31.500

Postaköltségeket külön felszámítjuk!
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Őrök-ut 25. szám

Irodánkat áthelyeztük alanti helyre:

LUTTER BÉLA ÉS TÁRSA
ALLATBIZOMÁNYI ÉS KERESKEDŐ CÉG

Budapest, VII., Erzsébet-körút 9., I. em. (New-York-palota) Telefon: József 35-10

Szállítunk: FEHÉR VAGY TARKA JÁRMOSÖKRÖKET, TINÓKAT ÉS MINDEN HASZONÁLLATOT Csereüzleteket kötünk. 7150

Állatkörmények címzendők: Szarvasmarha, borjú, és juhoknál: Budapest-Ferenéváros, Márhavasártér. Sertéseknel: Budapest-Ferenéváros, Sertésvásártér.

GAZDASÁGI NYOMTATVÁNYOK

vállalatunk nyomtatványosztályában szerkeszthetők be.

Arjegyüket legyőz költünk!
"PÁTRIA" irod. vállalat és nyomdai r.-t., Budapest, IX., Őrök-ut 25. (Köztelők)

GOLYÓCSAPÁGYAK minden méretheben raktáron. Javítást vállalunk.

TRANZMISSZIÓBERENDEZÉSEK tervezése és szállítása.

Mindennemű üzemszükségleti cikk.

JAUSZ TESTVÉREK Budapest, VI., Teréz-körút 37. Telefon: 150-44 1507

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE!

3-soros tengeriültetők, tárcsásboronák

8, 10-es ekek, Losonci Gazdasági Gépgyár gyártmányu **vetőgépek**, mig a készlet tart, 8, 10-es ekek, tolóhengeres és kanalas-rendszerű **vetőgépek**, igen olcsón kaphatók.

Kérjen árajánlatot! 1113 Kérjen árajánlatot!

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest, V., Rudolf-tér 2. sz.

Az ismeretesebb **lelke a szelep.**

Habiztos akar lenni abban hogy jót kap, ügyeljen a

Vulkán védjegyre.

Vulkán szelepek, Vulkán tömlők mindenütt kaphatók.

Hungári
a legolcsóbb

Rozsdásodás

Veszünk **angol koc**

Ajánlatokat kérünk Budapest, IV., Pető

Nemesít

rábementi, nagy a Dunántuli F társaságnál,

Adonypusztaszabol néhány 5-10 vagon cukortartalmu

cuke

azonnali szállításra Budapest, VIII., Józse

Alapítva 1882.

Bajon
Budapest, Telefon

Szülőo

A Kompolt-paradalom feldebré szaporító-telepéről társra az alábbi győrtűnek eladásra: **velű, Ezerjő, Kénel, Leányka, Fszőlő** (Chasselas), ria Portáls és a f szavatol. Az eladási nyujt az uradalom Kompolt, u. p. K

KAUFMAN

szarvasmar és sertés Budapest, Bar (Kélet) Irodai telef Sürgőnycim: KAUFMAN Tehenészet VII., Bibor-utca

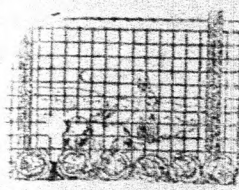
SZÁLLIT

fehér erdőlyi Import fiatal jármosökröket továbbá megrendelés fiatal jármosbivayok és valódi tordai és szárszéri szilaj-tinókat legújanyosati napi árban

Mezei e

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtekintélyesebbek. 7134

Egyedüli gyártója:
HAIDEKKER SÁNDOR
sodrony-, szövet-,
fonat- és kerítésgyártó
Budapest, VIII.,
Üllői-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
Kátrányozott tűské-
drét alkalmi áron.

Rozsdásodás ellen

Veszünk tenyésztésre alkalmas 7241

angol kocákat és malacokat

Ajánlatokat kérünk: GEOINDUSTRIA R.-T.,
Budapest, IV., Petőfi Sándor-utca 9. (Pilyax-köz.)

Nemesített füzvessző

rábamenti, nagyobb mennyiségben kapható
a Dunántúli Füztermelő Részvénytársaságnál, Sárvarcukorgyár. 7268

Adonypusztaszabolcon vagonba rakva **ELADÓ**
néhány 5-10 vagonos tétel elsőrendű 17-18%
cukortartalmú 7262

cukorrépa

azonnali szállításra. Megbízott: Zwebner Jaques,
Budapest, VIII., József-körút 31/a. Telefon: József 109 09

Alapítva 1882. **Rácsos kapu, ablak**
Bajor Ignác
Budapest, V., Váci-ut 16.
Telefonszám: 14-37 1562

Szőlőoltványeladás

A **Kompolt-parádi Hitbizományi uradalom** feldebrői kerületének oltvány-szaporító-telepéről az 1925. évi tavaszi szállításra az alábbi gyökeres szőlőoltványfajok kerülnek eladásra: **Olasz Rizling, Hárslevelű, Ezerjő, Kövidinka, Muscat Ottonel, Leányka, Fehér és piros gyöngyszőlő** (Chasselas). Az oltványok alyana Ripária Portális és a fajtisztaságért az uradalom szavatol. Az eladási feltételekről felvilágosítást nyújt az uradalom jószágigazgatója **Kompolt**, u. p. Kál, Heves megye. 7270

KAUFMANN ÉS TÁRSA

szarvasmarha-, borju-, juh- és sertésbizományi üzlet
Budapest, Baross-tér 14., földszint
(Keleti p. u. mellett) 1055
Irodai telefon: József 41-91
Sürgőnyeim: „KAUFMANN, BUDAPEST, BAROSS-TÉR 14.”
Tehénoszt és járműszakszolgálat:
VII., Bibor-utca 12. Telefon J. 21-65

SZÁLLIT VESZ
fehér erdélyi import fiatal primá fehér, bas-tard és verstarka
járomosokrókat, továbbá megrendelésre fiatal járműhivajokat és szálódai taradai és szászrégeni szilaj-tinókat legújításos napi árban.
járomosokrókat, továbbá elsőrendű hasas és irlis borjas teheneket, tenyészűszöket, anyakókat, anyabirkát és mindenféle vágómarhát.

Ön gazda?
Ne neveljen egereket természetéből, vegyen azonnal egy **gáz-egérirtót!**
Biztos eredmény!
Egy gázfejlesztő-töltény (20.000—K) kb. 3 holdat mentesít minden kártékony állat- és bogártól.
Egy készülék ára Budapesten **660.000—K**, viszonteladókna, ügynököknek megfelelő kedvezvény. — Irjon: 7261
Schacherl-Paller-nek, Budapest, IX., Rávin-tér 8. szám.

10 darab vörös-tarka tinó

6 darab 4-éves, eladó, vagy más marháért elcserél-
4 darab 3 1/2-éves **eladó, hető**, esetleg borjas teheneért, fejér-
megyei uradalomban. **Bogdán Miklós, Budapest, VII., Erzsébet-körút 9., I. emelet.** 7267

Takarmánykamrák meghajtására
ajánljuk hírveves „**Rekord**” benzín- és szivógázmotorjainkat
melyek 3 lóerőtől 12 lóerő nagyságig készülnek. Motor-
jaink üzemeltetése bámulatosan csekély, viszont sok
pénzt takarít meg munkabéren és a takarmány
tökéletes előkészítésével. — Árajánlattal és
ismertetéssel készséggel szolgál 562
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZE-V. TÁRSASÁG, Budapest, V., Váci-ut 80.

„IRUS-MŰVEK” MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 21.
Sürgőnyeim: „IRUS”
Specialitásként szállít azonnal a legjobban bevált szab. eredeti
„IRUS” darálókat és MALOMBERENDEZÉSEKET
az összes gazdasági magvak, szalás és rostos termények feldolgozására
Továbbá szállít **NEUMEYER** Herkules motorekét
4- és 3-vasu szivógáz-, petróleum- és benzinüzemre
A modern technika legtökéletesebb alkotása
Szánt Arat Csépel Vontat
Elsőrendű referenciák 874 Legmesszebbmenő jótállás

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának
növénynevelő üzeme, Alsóbogárd, u. p. Ozora
a koránérő, bőtermő, államilag elismert
Gyérey-féle fehér lófogu tengerire
megrendeléseket elfogad és azt azonnal szállítja. A tengeri érési ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vehető, gyorsan fejlődő, magas és levélűs száránál fogva csalamádévetésre is kiválóan alkalmas.
Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.
A válogatott és lehegyelt csüvekről származó **vetőmag ára**: 100 kg.-nál nagyobb tételeknek vevő zsákjaiban, Pinczehely állomáson feladva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg.-nál kevesebb rendelésnél 100% felárat számítva. Vevő kívánságára a szállításhoz új zsákot adunk és azt beszerzési áron számítjuk. A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.
A vételár a **tolnaozori béruradalom jószágfelügyelősége** címére, Tolnaozorára küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető. 7278

Bérszántást

rigolozást vállal kétrendszerű 25-ös Fowler-gar-nitúrával **Grüner Miksa, Budapest, II., Lövőház-utca 6. sz.** 7265

Eladó erdőbirtok.

3000 magyar hold, 5-25 éves bükk, cser és kevés tölgy, gazdasági épületekkel. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Luczenbacher és gróf Teleki Bank, Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 14.** 7266

Kenderkórót feldolgozok

tilolt és puhított szálkenderrő, felesen. **Balaton-szentgyörgyi uradalom sávolyi kender-kikészítőtelepe, Sávoly, u. p. Somogy-sámson.** 7187

Ajánlunk kötelezettség nélkül: fajtisztá makói hosszukás **dughagymát**
12.000—K per 1 kg., a forgalmazó külön felszámítá-sával ab vasut Makó, előleg és utánvételt melletti. Posta-csomagok küldésénél a zsákokat és csomagolást önköl-téségi árban felszámítjuk. Fajtisztá makói **vöröshagymát, fokhagymát**
kisebb és nagyobb mennyiségben legolcsóbb napi árban szállítunk. Árak kérdezősködésre.
Édes nemes tormát és tormadugványt 1 K 25.000 per 1 kg. Hagymamag, petroszelyemmag és egyéb főzelékmag-vakat levélileg ajánlunk.
Export-Import Kereskedelmi Részvénytársaság
MAKÓ. 7230 Sürgőnyeim: Export Makó.

Frank-Heil tavaszi árpavetőmag

németországi elite mag első termés kapható:
Csobaj Gyula gazdaságában, Tarcal, Zemplén megye.
Ára minden egyszáz kiló vetőárpa-egy-száznyven kiló szokvány takarmányárpa az eladó gazdaságába szállítva vagy sör-árpa tőzsdéi középára és 40% felár. 7249

KNUTH K.

HÉRNÖK ÉS GYÁROS
Budapest, VII., Garay-utca 10.
Telefon: József 10-75
Vizvezetékek 7156
Központi fűtések Szárítóberendezések
KNUTH-K

Mezei egerek, varjak, szarkák halomra döglenek, ha azonnal alkalmazza az **foszforszörpöt!**
Emlős ragadozók ellen Strychnin comp. W. Vulpes granát helyben marasztalja azonnal a ragadozót! **Neutralin, az ideális fegyverrelaj, utánrozsdásodás kizárva! Express, bőrolaj puhít, konzervál, vízhatlanít! Mérgekhez hatóssági engedély!** **Wirner, vadászpátika, Rátoskeresztur (Budapest mellett) Telefon: 12**

**A középbirtok legalkalmasabb szántógépe az
Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet**

Teljesítménye óránként 1 magyar hold.

Rendkívül jutányos áron szállítja:

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

„AVENA” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő Részvény-Társaság
Budapest, V., Nádor-utca 38. Telefonszámok: 62-43, 63-44
Sürgőnycim: Fundamentum Budapest Közvetlenül a gazdáktól vásárol és elad. Export-Import

ERDÉLYI MÁRK

gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzeke-bérszántó vállalat
Budapest, VI., Lehel-utca 10.
Telefon: 191-17, 194-35
Sürgőnycim: „Gőzeke” Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST

legmodernebb, tulhevíző, majdnem teljesen új gőzekekkel, vállalja továbbá:
gőzekekészletek, billenőkék teljes gyári javítását, új tüszekrények építését, minden-
nemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

szállít minden rendszerű gőzekek rakományát, vagy készíti és javítja azokat.
Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Készít bármely acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Mint a Delehsel-gyár budapesti képviseletje. Állandóan raktáron tart és azonnal az állít új

gőzkesodronyköteleket
minden méretben, eredeti gyári áron. 1608

Gőzekebérszántást

őzsi és tavaszi szántást, gyepfőrést, szőlőtelepek faiskolák, erdősítések mély rigolizását elvállalja

Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld
7190 Telefon: József 88-65 Sürgőnycim: Wolffeke Budapest

TEJGAZDASÁGI

eszközök és berendezések
mint encenbergi fejvödörök, fejőszilkék, tej-
bödönök, tejmérők, tejhűtők, kannák stb.

Teljes vaj- és sajtgyárak berendezése
A világhírű LANZ tejföldözögépek vezérképviselete

AJÁNLATTAL SZOLGÁL:
HAHN ARTHUR és Társai
BUDAPEST, VIII., ULLÓLUT 52/B
Sürgőnycim: CASE BUDAPEST 224

Mangalica tenyészkocák

50 darab hasas, átvezelt, 1½ éves tenyészkocák, melyek-
ben hadznak, 140 darab 10 hónapos tenyészkocák eladók
többesrészben első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett
tenyészetemből. **CSOBAI JÓZSEF GAZDASÁGA,**
Csobaj, Szabolcs m. Vasútállomás: Tokaj. 7244

TÖZEGKORPÁT

ALOMTÖZEGET

légszáraz állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.

Központi Iroda:
Budapest, VI., Teréz-körút 26.
(Pyramis helyiségben)
Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
Interurbán: 196-57
Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Somogy m.) 7192

Magas hatások
még változó vízmennyiségnél is.
Egyszerű szerelés.
Egyszerű beépítési mód,
melynél a kényes és költséges épít-
kezés nem szükséges.

Magas fordulatszám,
melynél a közlőmű könnyű, olcsó.
Teljes üzembiztonság.
Olcsó ár.
Kedvező fizetési feltételek.

A szabadalmazott

Bánki viziturbina

malmok, villamosközpontok, fűrésztelepek és gazdaságok elavult, nehézkes
és rossz hatásfoku vizikerekeinek pótlásával nagy előnyöket biztosít.

Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.

Sürgőnycim: **DIPLINGS Budapest, VI., Országbiró-u. 33.** Telefon: **76-94, 133-86**
Költségvetéssel Készséggel szolgálunk. **Vizmérésekhez mérnököt díjtalanul küldünk.**